

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 24 Σεπτεμβρίου 2016

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ “ΜΩΡΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ”

ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

*Ιστορίες και αφηγήσεις
από τη λίμνη του Κουρνά*

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΗ

editorial

νας ξεχωριστός και σπάνιος βιότοπος είναι η λίμνη του Κουρνά στον Αποκόρωνα που επισκέπτονται αδιαλείπτως ακόμη και άνθρωποι από χώρες όπως η Γερμανία, Φινλανδία, Ρωσία όπου υπάρχουν αμέτρητες λίμνες. Ο λόγος; «Ο συνδυασμός βουνών, λίμνης, κάμπου και θάλασσας που βλέπεις να ανοίγεται μπροστά στα μάτια σου, δεν τον βλέπεις εύκολα αλλού» λένε. Ιστορίες από το παρελθόν και το παρόν της μοναδικής φυσικής λίμνης στη Μεσόγειο μας διηγήθηκαν κάτοικοι της περιοχής, και τις παρουσιάζουμε σήμερα, εστιάζοντας ωστόσο και στο μέλλον αυτού του ξεχωριστού τόπου που οφείλουμε να προστατεύσουμε, καθώς οι κίνδυνοι από τις ανθρώπινες δραστηριότητες είναι μεγάλοι όπως επισημαίνουν και οι επιστήμονες από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας που απενυνθήκαμε.

περιεχόμενα

25/9

Ευφροσύνη

27/9

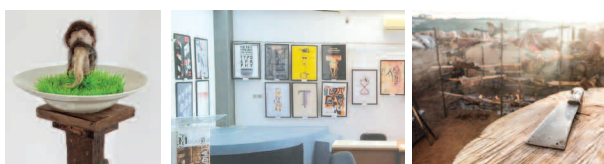
Ζήνων

28/7

Χαρίτων

29/7

Κυριακός

σελ. 3 - 7~ Πολιτισμός,
σερφαρίσματασελ. 8 - 9 ~ Ιστορίες και
αφηγήσεις από τη λίμνη
του Κουρνά

σελ. 10 ~ Βιβλία, αφορμή

σελ. 11 ~ Συνέντευξη με τα Μωρά
στη Φωτιά

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Νίκος και Αργυρώ Κοκοβλή

σελ. 14 ~ Ανάρτηση φωτογραφιών

παιδιών στο διαδίκτυο

σελ. 15~ Βαρυτικά κύματα

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

No.532 | Φανταστικό μουσείο

Λούκα Σινιορέλλι (Lucca Signorelli), "Η Ανάσταση των Νεκρών", Τμήμα της διακόσμησης του παρεκκλησίου της Παναγίας του Αγίου Μπρίτζιο (Cappella della Madonna di S. Brizio) με έναν ικονογραφικό κύκλο εμπνευσμένο από τη Δευτέρα Παρουσία, 1499-1502, Καθεδρικός ναός του Ορβιέτο, Ιταλία.

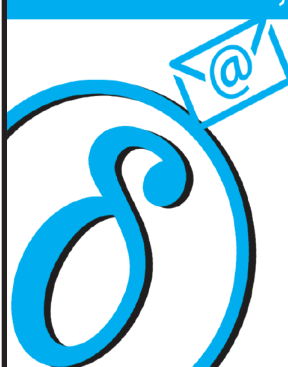
(Συνέχεια από την προηγούμενη
εβδομάδα)

Επιμέλεια: **ΜΙΚΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

ι παραστάσεις των πλαϊνών τοίχων και αυτές στις αψίδες της εισόδου και του βωμού του παρεκκλησίου της Παναγίας του Αγίου Μπρίτζιο (Cappella della Madonna di S. Brizio) στον καθεδρικό ναό στο Ορβιέτο της Ιταλίας, φιλοτεκνημένες στα 1499-1502 από τον Τοσκάνο ζωγράφο Λούκα Σινιορέλλι (Lucca Signorelli), αποδίδουν τα επεισόδια του "Κηρύγματος του Αντιχρίστου" (μια σύνθεση άνευ ικονογραφικού προηγούμενου και όχι μονάχα στις δυτικότροπες αποδόσεις του θέματος της "Τελικής Κρίσης"), της "Σωτηρίας των Εκλεκτών", της "Τιμωρίας των Κολασμένων", της "Νεκρανάστασης" (βλ. εικ.), του "Παραδείσου και της Κόλασης" και της "Συντέλειας του Κόσμου". Στις τοιχογραφίες αυτές ο Σινιορέλλι θα επιδείξει με το σίγουρο σχεδιαστικό περίγραμμα των μορφών του (disegno), την πλούσια αν και ως επί το πλείστον συνειδητά σε ψυχρούς, γήινους τόνους κινούμενη χρωματική παλέτα του (colore) και μια "φρεσκοιστική" διάθεση στην απόδοση της ανατομίας του ανθρώπινου σώματος -ιδωμένου από όλες τις δυνατές οπτικές γωνίες και σε όλες τις πιθανές συσπάσεις και συστροφές- τέτοια δεξιοτεχνία, ώστε διόλου τυχαία ο Μικαήλ-Αγγελος θα εκφράσει τον απρόκαλυπτο θαυμασμό του για το έργο, αντλώντας παράλληλα από αυτό έμπνευση για τη δική του εκδοχή πάνω στο θέμα της "Τελικής Κρίσης" στη μνημειώδη τοιχογραφία του παρεκκλησίου του Σίξτου Δ' στο Βατικανό (βλ. προγενέστερο έκθεμα του Φανταστικού Μουσείου).

Δίχως άλλο η "Ανάσταση των Νεκρών" (βλ. εικ.), θα μπορούσε δίκαια να χαρακτηριστεί ως ο απόλυτος καλλιτεχνικός ύμνος στο ανθρώπινο σώμα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι βρισκόμαστε σε μια εποχή που οι διεξοδικές και σε μεγάλο βαθμό επιστημονικά εμπεριστατωμένες μελέτες της ανθρώπινης (και όχι μόνο) ανατομίας (πρβλ. π.χ. τις έρευνες του Λεονάρντο για την περίοδο που μας απασχολεί) δε βρίσκονταν μονάχα στο επίκεντρο των θεωρητικών συζητήσεων των ουμανιστών, αλλά τα διδάγματά τους δοκιμάζονταν και εφαρμόζονταν και στην καλλιτεχνική πράξη, βρίσκοντας ευρεία απήχηση τόσο στους κύκλους των γλυπτών, όσο και σε αυτούς των ζωγράφων. Η "Νεκρανάσταση" του Σινιορέλλι αποτελεί μαζί με τη χρονικά ελάχιστα μεταγενέστερη "Μάχη της Κασίνα" του Μικαήλ-Αγγέλου -ένα κατά κοινή ομολογία των συγχρόνων του καλλιτεχνών αληθινό "σπουδαστήριο" στον τομέα της μελέτης της ανατομίας του ανθρώπινου σώματος- έξοχα δείγματα της πρακτικής αυτής στον τομέα της ζωγραφικής τέχνης. Στην περίπτωση του Σι-

νιορέλλι η αχαλίνωτη, πδονοβλεπτική θα τολμούσε να πει κανείς διάθεση για μαζική απόδοση του ανδρικού και γυναικείου γυμνού δεν επέσυρε τον κίνδυνο να προσαφθεί στο ζωγράφο η κατηγορία της προσβολής των χρηστών πθών κατά την απόδοσης μιας θεματικής θρησκευτικού περιεχομένου, στο βαθμό που η σκηνή εμπνεόταν από ένα ιερό κείμενο. Και πράγματι ο Σινιορέλλι θα φανεί στο σημείο αυτό πρωτοπόρος, απαρνούμενος την παγιωμένη, αλλά κοινοτόπη ικονογραφική απόδοση της σκηνής της "Νεκρανάστασης", με τους νεκρούς με τη μορφή σκελετών να αναρριχώνται από τις σαρκοφάγους τους. Αντίθετα ο ζωγράφος από την Κορτόνα θα εισάγει μια καινοτόμο σύνθεση που εμπνέεται και ακολουθεί πιστά το κείμενο του οράματος του Ιεζεκιήλ. Σύμφωνα με το προφητικό κείμενο η ενσάρκωση των Αναστημένων λάμβανε χώρα σταδιακά. Οι Αναστημένοι ξεπρόβαλαν από τη γη αρχικά ως σκελετοί και λάμβαναν ανθρώπινη υπόσταση μέσα από μια διαδικασία που προέβλεπε τον σχηματισμό αρχικά των μυών, έπειτα των αδενών και κατόπιν της σάρκας και του δέρματος. Τα διαδοχικά αυτά στάδια της συντελούμενης σαρκικής μεταμόρφωσης ικονογραφεί και ο Σινιορέλλι στη σύνθεση του. Οι νεκροί αντιδρούν στο κάλεσμα των δύο παιανοφόρων αγγέλων και αναζητούν διέξοδο στην επιφάνεια της γής. Ενώ άλλες μορφές βρίσκονται ακόμη σε ένα πρώιμο στάδιο ανάβασης και διατηρούν ως εκ τούτου τα σκελετωδή χαρακτηριστικά, άλλες αναζητούν μια χείρα βοήθειας έξωθεν και άλλες πατούν ήδη γερά με το ένα πόδι στη γη, με την υπερένταση αποτυπωμένη στα πρόσωπά τους ευρισκόμενες ένα βήμα από την απελευθέρωση, κάποιες, όπως η μορφή στο πρώτο δεξί πλάνο που φέρει τα χέρια στους γοφούς ορθώνουν ήδη ευθυτενώς το ανάστημά τους, τείνοντας μαγνητισμένες, αποχαυνωμένες το βλέμμα προς τον ουρανό, μην έχοντας ακόμη συνειδητοποιήσει πλήρως το συντελούμενο θαύμα. Και καθώς από μια σύνθεση που καλείται να δοξάσει το ανθρώπινο γυμνό δε θα μπορούσαν να απουσιάζουν οι αναφορές σε αρχαία πρότυπα, έτσι π.χ. η απόδοση του εναγκαλισμού των τριών γυναικείων μορφών στο δεξιό φόντο της τοιχογραφίας, μοιάζει να εμπνέεται από το περίφημο αρχαίο σύμπλεγμα των τριών Χαρίτων, που ο Σινιορέλλι θα μπορούσε να είχε μελετήσει εκ του σύνεγγυς στη Σιένα, πόλη γειτονική της γενέτειρας του Κορτόνας και τόπο δράσης του καλλιτέχνη.

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΑΦΙΣΑΣ

Στο επίκεντρο η ιστορία της Τυπογραφίας

■ Απονομή βραβείων και επαίνων - ομιλίες για τις απαρχές της Ελληνικής Τυπογραφίας και την ιστορία της αφίσας

Εκδήλωση για την απονομή των βραβείων και επαίνων του 3ου διεθνή διαγωνισμού αφίσας με θέμα “Τυπογραφία: Παρελθόν, παρόν και μέλλον” θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο στις 7:30μ.μ. στο αμφιθέατρο του Μουσείου Τυπογραφίας.

Εκδήλωση θα αποκαλυφθούν οι μεγάλοι νικητές που θα λάβουν σημαντικότερα χρηματικά έπαθλα (1000 ευρώ ο πρώτος, 700 ευρώ ο δεύτερος και 500 ευρώ ο τρίτος, χορηγία της εφημερίδας “Χανιώτικα νέα”), θα παρουσιαστούν οι 30 καλύτερες αφίσες που επιλέχθηκαν από την κριτική επιτροπή και οι δημιουργοί τους θα λάβουν τιμητικές διακρίσεις.

Ομιλητές στην εκδήλωση θα είναι ο Κωνσταντίνος Στάικος, αρχιτέκτων, ιστορικός του βιβλίου, με θέμα: “Οι απαρχές της ελληνικής τυπογραφίας” και ο Αντώνης Παπαντωνόπουλος, τυπογράφος - λιθογράφος, συνεργάτης του Μουσείου Τυπογραφίας με θέμα “Τυπογραφία και αφίσα”.

Χαιρετισμούς θα απευθύνουν τα μέλη της κριτικής επιτροπής Γιώργος Μαθιόπουλος, καθηγητής Εφαρμογών στο Τμήμα Γραφιστικής της Σχολής Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΤΕΙ Αθηνών, Αλέξανδρος Κοκκόλας, γραφίστας, καθηγητής Γραφιστικής στο Κολέγιο Βακαλό και Ελένη Σταυρίδη, γραφίστρια.

Ο Κωνσταντίνος Σπ. Στάικος είναι αρχιτέκτονας και ιστορικός του βιβλίου.

Ως αρχιτέκτονας, ανέλαβε τον σχεδιασμό και την επίβλεψη των εργασιών της Βιβλιοθήκης της Μονής του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στην Πάτμο και της Βιβλιοθήκης του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Φανάρι. Αλλα έργα του είναι η αποκατάσταση, ανάπλαση, διαμόρ-

φωση και ο εξοπλισμός μνημειακών χώρων όπως: το Δημαρχείο Αθηνών, η Βουλή των Ελλήνων, η Εθνική Βιβλιοθήκη κ.ά.

Από το 1973, ασχολείται με την ιστορία του ελληνικού βιβλίου από την Αναγέννηση ως τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό. Προϊόν της ενασχόλησης αυτής είναι η έκδοση με τίτλο, “Χάρτα της Ελληνικής Τυπογραφίας”.

Πέρσι, εκδόθηκε το έργο του “Οι ελληνικές εκδόσεις του Αλδου και οι Έλληνες συνεργάτες του (π. 1494-1515)”, το οποίο την περασμένη εβδομάδα παρουσιάστηκε στη Βενετία, στα εγκαίνια έκθεσης με τις ελληνικές αλδινές εκδόσεις του Ιδρύματος Λασκαρίδη.

Το 2010 ο Κωνσταντίνος Στάικος αποφάσισε

να παραχωρήσει την σπουδαία συλλογή των βιβλίων του στο Ίδρυμα Ωνάση. Η συλλογή του μετονομάστηκε σε “Ελληνική Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ωνάση” και βρίσκεται στο νεοκλασικό κτήριο που διατηρεί το Ίδρυμα στην οδό Αμαλίας.

Είναι ιδιοκτήτης του αρχιτεκτονικού γραφείου Κ. Στάικος και Συνεργάτες και του εκδοτικού - τυπογραφικού οίκου Ατων.

Ο φετινός διεθνής διαγωνισμός αφίσας ολοκληρώθηκε με ρεκόρ συμμετοχών από κάθε μήκος και πλάτος της Γης: ΗΠΑ, Ουκρανία, Ιταλία, Ιράν, Ρωσία, Γαλλία, Αυστρία, Ολλανδία, Ισπανία, Ταϊλάνδη, Κύπρος, Ιρλανδία, Κορέα, Λευκορωσία, Σλοβακία, Αυστραλία, Λίβανος,

Ομάν, Πολωνία, Σερβία, Γερμανία, Ταϊβάν, Βέλγιο, Ουγγαρία, Κολομβία, Ελβετία, Εκουαδόρ, Τουρκία, Λιθουανία, Μεγάλη Βρετανία, Αρμενία, Αυστραλία, Μεξικό, Κροατία, Καναδάς, Κίνα, Ιαπωνία, Σουδάν, Βουλγαρία, Χιλή, Αργεντινή, Νότιος Αφρική, Βενεζουέλα, Ινδία, Πακιστάν, Τσεχία, Σουδία, Πορτογαλία, Ινδονησία και φυσικά από κάθε άκρη της Ελλάδας.

Μετά την εκδήλωση, τα ονόματα των νικητών θα ανακοινωθούν από την ιστοσελίδα του μουσείου typography-museum.gr, τη σελίδα του μουσείου στο facebook, την εφημερίδα “Χανιώτικα νέα” και τις ιστοσελίδες των χορηγών επικοινωνίας του διαγωνισμού.

Η είσοδος στην εκδήλωση θα είναι ελεύθερη.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Προβολή τριλογίας “The Human”

Εκδήλωση για την προβολή της βραβευμένης με Αργυρό Λιοντάρι στο Φεστιβάλ Βενετίας 2003 τριλογίας “The Human” του Μουράτ Ιμπρακίμπεκωφ, διοργανώνουν ο Δήμος Χανίων και η Κ.Ε.Π.Π.Ε.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ. αύριο Κυριακή στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου και ώρα 8μ.μ., με είσοδο ελεύθερη.

Η βραβευμένη αυτή μικρού μήκους ταινία, που προβάλλεται στο πλαίσιο της έκθεσης “Λ. Τολστόι: Η ζωή και το έργο του”, είναι ένα ιδιαίτερο κινηματογραφικό παράδειγμα συρραφής σπάνιου αρχειακού υλικού με σύγχρονα εκφραστικά μέσα, σε “καμβά” τριλογίας.

Ο σκηνοθέτης Μουράτ Ιμπρακίμπεκωφ πλάθει σε εικόνες μια σκληρή μνηματική γύρω από το καίριο και επίκαιρο ερώτημα του τι συμβαίνει με τον παράγοντα άνθρωπο των τελευταίων 100 χρόνων και το μέλλον του.

Η εικοσάλεπτη τριλογία αναπτύσσεται σπονδυλωτά από τρεις μικρότερες ενότητες: “το πετρέλαιο”, “ο πολιτισμός”, “ο άνθρωπος”.

Ο βραβευμένος σκηνοθέτης προσπαθεί να διεισδύσει στην ουσία της αυτοκαταστροφής που είναι πλέον έμφυτη στην ανθρώπινη φύση με κύριο “όχημα” την τεχνολογία των τελευταίων 100 χρόνων και την αποτελεσματικότητά της.

Εγγραφές στη Δραματική Σχολή Θεάτρου “Κυδωνία”

Η Δραματική Σχολή του Θεάτρου “Κυδωνία”, (Υψηλάντων 12), θα δεχτεί φέτος έναν περιορισμένο αριθμό σπουδαστών για να παρακολουθήσουν τα μαθήματα του πρώτου έτους τα οποία θα αρχίσουν τη Δευτέρα 10 Οκτωβρίου. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να επικοινωνήσουν έγ-

καιρα με τη σχολή στα τηλέφωνα του θεάτρου 28210 92395 και 6973005570 προκειμένου να ενημερωθούν για τη διαδικασία εισαγωγής τους και το πρόγραμμα μαθημάτων. Πληροφορίες για την Δραματική Σχολή στο site της Ε.Θ. ΜΝΗΜΗ: www.theatro-kydonia.gr

ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΟΧΩΡΑ

Εκδήλωση μνήμης

Ο Δήμος Καντάνου - Σελίνου και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Παλιόχωρας τελούν μνημόσυνο στη μνήμη των θυμάτων του ναζισμού, αύριο Κυριακή στην Παλιόχωρα.

Το πρόγραμμα έχει ως εξής: 7:30π.μ. Ορθρος - Θεία λειτουργία στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας, 10π.μ. Μνημόσυνο των θυμάτων, 11π.μ. Επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο Πεσόντων στην Παλιόχωρα.

Matchmore
Gallery • Restaurant
art, fine food & ideas

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ
ΝΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑ
Αναζητώντας τα όρια της γλυπτικής
ΕΓΚΑΙΝΙΑ
ΣΑΒΒΑΤΟ 24.9.2016 στις 20:30
Πλατανιάς Τ: 28210 60988

ΣΤΟΝ ΠΛΑΤΑΝΙΑ

Εκθεση σύγχρονης γλυπτικής

Ομαδική έκθεση σύγχρονης γλυπτικής “Νομαδικότητα - Αναζητώντας τα όρια της γλυπτικής” εγκαινιάζεται στην αίθουσα Τέχνης Match More στον Πλατανιά στις σήμερα Σάββατο και ώρα 8:30μ.μ.

Η έκθεση θα είναι ανοικτή έως 24 Οκτωβρίου από Δευτέρα έως Κυριακή, τις ώρες 12μ. - 11μ.μ., ενώ ξεναγήσεις ομάδων επισκεπτών θα πραγματοποιούνται έπειτα από προσυνεννόηση στο τηλ.: 6977607580. Την έκθεση διοργανώνουν η Αίθουσα Τέχνης Match More και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων - Ελαιουργείον, σε επιμέλεια του δρος Κωνσταντίνου Β. Πρώιμου και του Ιωάννη Ν. Αρχοντάκη. Είσοδος ελεύθερη.

Η θεματική της έκθεσης “Νομαδικότητα - Αναζητώντας τα όρια της γλυπτικής” εκφράζει μια έντονη ανησυχία για το παρόν και το μέλλον της σύγχρονης τέχνης. Οι επιμελητές, Κωνσταντίνος Β. Πρώιμος και Ιωάννης Ν. Αρχοντάκης, επέλεξαν, τεκμηρίωσαν και παρουσιάζουν 50 έργα σύγχρονης γλυπτικής ισάριθμων Ελλήνων καλλιτεχνών ή καλλιτεχνών της αλλοδαπής που επέλεξαν να ζουν και να δημιουργούν στην Ελλάδα. Επιλέγοντας συνειδητά τη συμμετοχή 25 καλλιτεχνών από την Κρήτη επεδίωξαν να παρουσιάσουν τη σύγχρονη ανάπτυξη και προβληματική της γλυπτικής σε τοπικό επίπεδο σε συνάρτηση και συνέχεια της σύγχρονης γλυπτικής έκφρασης στην υπόλοιπη Ελλάδα. Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Βαθιανάκη Χρύσα, Βερούκη Παυλίνα, Γαβαλάς Γιάννης, Γκούζια Βάλια, Γραμμένος Κορνήλιος, Διαλινός Γιάννης, Ζαζάς Κώστας, Ιγγλέση Μάριον, Καμπελόπουλος Κάρλος, Κοκοβλής Γιώργος, Κουτρούλης Γιάννης, Κουτρομπάς Γιώργος, Λεούση Επιστήμη, Λιατάκης Κωνσταντίνος, Λιλικάκης Κοσμάς, Λυντζέρης Γιώργος, Μαγκανιώτης Αλέξανδρος, Μανωλαράκη Ελένη, Μαράτη Αλεξάνδρα, Μαρκαντωνάκης Παντελής, Μαρκαντωνάκης Π. Γιάννης, Μαχαίριδης Χρήστος, Megakles (Ρογκάκος), Μπερτόλης Θωμάς, Μποβιάτσου Λαμπρινή, Pavlos (Διονυσόπουλος), Παγωμένος Κώστας, Παλλήκαρης Ευτύχης, Παντελόπουλος Παντελής, Παπαγιάννης Θεόδωρος, Παπαδοπεράκη Ασπασία, Παπατζανάκη Αντωνία, Παρμακέλης Γιάννης, Παυλάκης Αντώνης, Πετράκη Αναστασία, Σκεπετζή Χρυσούλα, Σκουρογιάννης Δημήτρης, Σκυλουράκη Μιράντα, Stollenwerk Renata,

Ταμπάτσικος Αρης, Τόλιας Γιώργος, Τριανταφύλλου Αντώνης, Τσεμπελή Κατερίνα, Τσεριώνης Γιώργος, Τσιριντουλάκης Μανόλης, Fischer Konstantin, Φραντζεσκάκης Αντώνης, Χαβιαράς Πάνος, Χαλκιαδάκης Μανούσος, Χατζηδάκη Πέπη και Ψαραδέλλης Γιώργος.

Η έκθεση συνοδεύεται από δίγλωσσο κατάλογο (ελληνικά και αγγλικά), που περιλαμβάνει εισαγωγή με τίτλο “Νομαδικότητα” του δρος Κωνσταντίνου Β. Πρώιμου και παρουσιάζει όλα τα συμ-

μετέχοντα έργα με πλήρη εικονογράφηση.

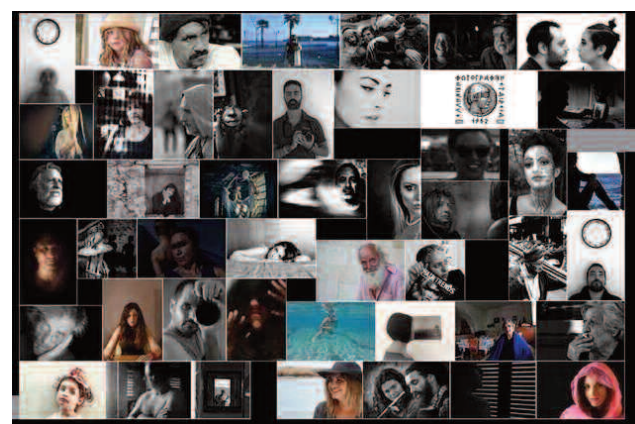
Η έκθεση εντάσσεται στο πρόγραμμα “XANiART 2016 - Εικαστικές Διαδρομές στον Νομό Χανίων” που για τη φετινή περίοδο έχει γενικό θέμα: “Οδηγίες προς Ναυτιλλομένους και Ναυαγούς” και περιλαμβάνει εικαστικές εκθέσεις, διαλέξεις, μουσικές βραδιές και Δημιουργική Φιλοξενία Καλλιτεχνών (Art Residency) στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων - Ελαιουργείον.

ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΣΑΜΠΙΟΝΑΡΑ

Εκθεση ζωγραφικής “Ζωγραφίζω ΧΑΝΙΑ III”

Εκθεση ζωγραφικής με τίτλο “Ζωγραφίζω ΧΑΝΙΑ III”, από την Πολωνή ζωγράφο Renata Kusik Plonka πραγματοποιείται στην Πύλη Sabbionara έως τις 2 Οκτωβρίου, με ώρες λειτουργίας 10π.μ. - 2μ.μ. και 5μ.μ. - 9μ.μ. Τριάντα (30) πίνακες ελαιογραφίας με εικόνες από την πόλη μας, τα Χανιά, αλλά και την ευρύτερη περιοχή του νομού μας, όπως τους αποτυπώνει στον καμβά της η Πολωνή ζωγράφος.

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

“Πορταίτο και αυτοπορταίτο”

Εκθεση φωτογραφίας με τίτλο “Πορταίτο και αυτοπορταίτο” εγκαινιάζεται στις 28 Σεπτεμβρίου και ώρα 7:30μ.μ. στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου.

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Οκτωβρίου με ώρες λειτουργίας 9π.μ. - 2μ.μ. και 6μ.μ. - 9μ.μ. και διοργανώνεται από την Ελληνική Φωτογραφική Εταιρεία Κρήτης. Στα μέλη της Εταιρείας συμπεριλαμβάνονται, φωτογράφοι διεθνούς φήμης με τίτλους και διακρίσεις, αλλά το σπουδαιότερο από όλα είναι ότι η ΕΦΕΚ καθιέρωσε παγκοσμίως την “Κρητική σχολή φωτογραφίας” στο πορταίτο. Το τμήμα Χανίων, όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, λειτουργεί πυλωτικά εδώ και δύο χρόνια βοηθώντας το έργο της ΕΦΕ Κρήτης, διδάσκοντας φωτογραφία και συμμετέχοντας στα δρώμενα του τόπου (εκθέσεις- παρουσιάσεις κ.λπ.).

Το φωτογραφικό πορταίτο θα μπορούσε να οριστεί η περιγραφή του ανθρώπινου προσώπου κάτω από τον υπάρχοντα φωτισμό, που περιλαμβάνει τα εξωτερικά γνωρίσματα αλλά και υποδηλώνει τα εσωτερικά χαρακτηριστικά του.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Διαδραστική έκθεση με γλυπτική, μαριονέτες, ζωγραφική και περφόρμανς

Χρησιμοποιώντας ως όχημα το παιχνίδι με τα απομεινάρια φυσικών υλικών, παιδικών ζωγραφιών και τυχαίων καθημερινών ευρημάτων, οι καλλιτέχνες Γιώργος Σκρέτης, Ρομαίν Σωβέ και Μιχάλης Νταουντάκης παρουσιάζουν κόσμους σουρρεαλιστικούς προκαλώντας το κοινό σε παιχνίδια με τη φαντασία και την ευαισθησία σε μία πρωτότυπη έκθεση με τις δημιουργίες

τους.

Ζωγραφική, Γλυπτά και Μαριονέτες συνθέτουν το σκηνικό στην οικία της οδού Μελετίου Πηγά, αριθμός 23 στην πόλη των Χανίων. Η έκθεση θα λειτουργήσει και σήμερα Σάββατο. Εναρξη στις 9μ.μ. με περφόρμανς.

Ο Μιχάλης Νταουντάκης (γεν. 1980) είναι performer, κλόουν και κουκλοπαίκτης καθώς και οικοδεσπότης της

έκθεσης.

Εχει επιρροές από το κέντρο Γκροτόφσκι, τον χορό Μπούτο, την εμψύχωση αντικειμένων και την έρευνα της αυθόρμητης μορφής του κλόουν και θα κάνει μια παρουσίαση / περφόρμανς ερμηνεύοντας και εμψυχώνοντας τα γλυπτά και τις μαριονέτες των άλλων καλλιτεχνών.

Ο Ρομαίν Σωβέ (γεν. 1981) είναι ένας καλλιτέχνης με καταγωγή από τη Γαλλία. Σπούδασε τέχνη στη Γαλλία καθώς και στην Ελλάδα στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών.

Η πιο πρόσφατη δουλειά του είναι μια σειρά σχεδίων και ζωγραφιών -αυ-

τοσχεδιασμών υπό το άκουσμα μουσικής και τραγουδιών με την πρόθεση να δημιουργήσει εικόνες φτιαγμένες από απροσδόκτες αλληλεπιδράσεις και σχέσεις. Ειδικά για την περφόρμανς ο Ρομάν δημιούργησε μια μαριονέτα.

Ο Γιώργος Σκρέτης (γεν. 1983) σπούδασε γλυπτική στη Γλασκώβη και τα ενδιαφέροντά του κυμαίνονται μεταξύ τέχνης και μουσικής.

Στην έκθεση θα παρουσιάσει πρόσφατη δουλειά του που εστιάζει στον αυθορμητισμό και την “προχειρότητα” ως προς την κατασκευή των έργων, τα οποία δημιουργούνται από φυσικά υλικά, κατάλοιπα και ready-mades.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΥΔΩΝΙΑ

Εκδήλωση - αφιέρωμα στον Εντουαρντ Αλμπι

Εκδήλωση με θέμα την προσωπικότητα και το έργο του Αμερικανού δραματουργού Εντουαρντ Αλμπι διοργανώνει σήμερα Σάββατο στις 9 μ.μ. το Θέατρο Κυδωνία.

ροσκεκλημένος ομιλητής είναι ο Αμερικανός λογοτέχνης Ranbir Singh Sidhu, στενός συνεργάτης του Εντουαρντ Αλμπι επί σειρά ετών.

Ο Ranbir Sidhu θα μιλήσει για τον Εντουαρντ που γνώρισε - όχι μόνο για τον σπουδαίο θεατρικό συγγραφέα, αλλά και για την καθημερινότητά του.

Ο Ranbir Singh Sidhu είναι συγγρα-

φέας του μυθιστορήματος Deep Singh Blue και της συλλογής διηγημάτων Good Indian Girls. Η νουβέλα του Object Lessons πρόκειται να εκδοθεί μέχρι το τέλος του χρόνου. Του έχει απονεμηθεί το βραβείο Pushcart Prize καθώς και του New York Foundation for the Arts Fellowship, ενώ έχει γράψει επίσης τέσσερα θεατρικά έργα. Διηγήματα, δοκίμια και αν-

ταποκρίσεις με την υπογραφή του έχουν εμφανιστεί σε πολλά περιοδικά και εφημερίδες ανά τον κόσμο. Τελευταία ζει στην Κρήτη.

Διερμηνέας από τα αγγλικά θα είναι η φιλόλογος Ρούλα Κονσολάκη. Τη βραδιά θα συντονίσει ο σκηνοθέτης Μιχάλης Βιρβιδάκης. Η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό.

ΣΤΟΝ ΒΑΜΟ

Μουσική βραδιά

Στο πλαίσιο των προσπαθειών για την επαναλειτουργία της δημοτικής βιβλιοθήκης του Βάμου, ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Πρίνος" διοργανώνει μουσική βραδιά σήμερα Σάββατο στις 8:30μ.μ. στο "Παλιό Σχολείο" στον Αγιο Γεώργιο. «Σας καλούμε, λοιπόν, για να τραγουδήσουμε μικροί και μεγάλοι μαζί με τον Μίμη Φλεμετάκη, τραγούδια που αγαπήσαμε και αντέξανε στον χρόνο προκειμένου να διαθέσουμε όλα τα έσοδα για τις ανάγκες της βιβλιοθήκης μας», αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση. Είσοδος 5 ευρώ.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Προβολή ερασιτεχνικής ταινίας

Η ερασιτεχνική ταινία-κωμωδία "The Friendzone Plan" θα προβληθεί στις 1 και 2 Οκτωβρίου στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων με ώρες προβολών: 8μ.μ. και 10μ.μ. και ελεύθερη είσοδο. Αντί εισιτηρίου, στην είσοδο θα υπάρχει κουτί οικονομικής ενίσχυσης για τον Σύλλογο "Ορίζοντας".

Σκηνοθεσία: Κώστας Σπανουδάκης, Σενάριο: Φραγκίσκος Μαραγκουδάκης, Οργάνωση παραγωγής: Τάσος Φουράκης, Ηχοληψία: Νίκος Βασιλαντωνάκης, Βοηθοί Σκηνοθέτη: Βαρβάρα Αλυγιζάκη, Ηλίας Νικολαράκης, Μουσική Τίτλων: Σπύρος Βαϊγκούσης, Δημήτρης Κόψης. Πρωταγωνιστούν: Χάρης Σαββαντίδης, Τόνια Τσιμπράκη, Γιώργος Μπραουδάκης, Δημήτρης Χαιρετάκης, Νίκος Αστρουλάκης, Οδυσσέας Ράος, Ρήγας Καραμπάσης. Με τη συνδιοργάνωση της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων.

ΑΠΟ ΝΕΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Παράσταση "Η Ρομαντική Μου Ιστορία"

Η νέα θεατρική ομάδα DRAMA GANG παρουσιάζει το βραβευμένο θεατρικό έργο του D.C.Jackson "Η Ρομαντική Μου Ιστορία" για πρώτη φορά στα Χανιά, σήμερα Σάββατο, αύριο Κυριακή και μεθαύριο Δευτέρα στις 9:30μ.μ. στον Πολυχώρο Ψspace (Κριάρη 40, Μέγαρο Πάνθεον 5ος όροφος). Παίζουν οι ηθοποιοί: Μανώλης Ντουκάκης Νατάσσα Βολουδάκη, Νικολέτα Μπουλταδάκη, Μαρία Ταξινταράκη, Χρυσούλα Λιγγερίδου, Γιώργος Μαρκουλάκης, Αποστόλης Λάλος, Guest star: Νεκτάριος - Δημήτριος Πόγκας.

Γενική είσοδος 6 ευρώ. Κρατήσεις θέσεων: 6937 247 940. Ακατάλληλο για παιδιά κάτω των 15 ετών.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Μουσική - ποιητική παράσταση: "Διάλογος"

Μία πρωτότυπη μουσική-ποιητική εκδήλωση πραγματοποιείται σήμερα Σάββατο στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων στις 9μ.μ. Συγκεκριμένα στη μουσική-ποιητική παράσταση: "Διάλογος" ο καταξιωμένος πιανίστας Γιώργος Ψυχογιός θα αυτοσχεδιάσει πάνω στην ποίηση του Γιώργου Δουατζή και με απαγγελία του ηθοποιού Βαγγέλη Λιοδάκη.

Την εκδήλωση συνδιοργανώνουν ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Οι φίλοι των γραμμάτων και των τεχνών" και το "Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων" ενώ με την ευκαιρία αυτή, χθες δόθηκε συνέντευξη Τύπου.

Ο πιανίστας-συνθέτης Γιώργος Ψυχογιός σημείωσε ότι «ήρθαμε να παίξουμε στα Χανιά σε μία εκδήλωση ένα διάλογο όπου ο ένας με τον άλλο, τόσο εγώ όσο και ο ηθοποιός Βαγγέλης Λιοδάκης που θα κάνει την απαγγελία, αυτοσχεδιάζουμε -χωρίς πρόβα και προετοιμασία- πάνω στην ποίηση ενός καταξιωμένου ποιητή και συγγραφέα όπως ο Γιώργος Δουατζής που μαζί με τον Τάσο Λειβαδίτη

είναι οι πυλώνες της ποίησης και της λογοτεχνίας στην Ελλάδα».

Ο ηθοποιός και σκηνοθέτης Βαγγέλης Λιοδάκης τόνισε από την πλευρά του ότι συμμετέχει πρώτη φορά σε ένα τέτοιο εγχείρημα: «σε αυτό τον διάλογο ανάμεσα στον λόγο, τη μουσική, την απαγγελία, την ποίηση -τέχνες στενά συνδεδεμένες μεταξύ τους». Σημείωσε ακόμη ότι: «είναι πρώτη φορά που θα συνεργαστώ με

τον Γιώργο τον Ψυχογιό και χαίρομαι ιδιαίτερα για αυτό. Η ποίηση του Γιώργου είναι από μόνη της ένα πολύ δυνατό σημείο της παράστασης, εμείς θα φτιάξουμε μία βραδιά που θα μεταφέρει κατά κάποιο τρόπο την ποιητικότητα του έργου του που μας δίνει την ευκαιρία να δημιουργήσουμε πάνω σε αυτό. Η πρωτοτυπία αυτής της βραδιάς και το εγχείρημα είναι κάτι πρωτόγνωρο και για μένα

παρότι έχω δοκιμάσει διάφορου είδους καλλιτεχνικές δημιουργίες και χαίρομαι που η πρωτοβουλία του συλλόγου μας έφερε να συνευρεθούμε εδώ και φαντάζομαι ότι θα είναι μία πολύ όμορφη βραδιά για όλους».

Ο ίδιος ο ποιητής - συγγραφέας αλλά και δημοσιογράφος Γιώργος Δουατζής ευχαρίστησε τους συντελεστές της διοργάνωσης που «με τίμησαν αφιερώνοντας αυτή τη βραδιά στο έργο μου και θέλω να πω ότι νιώθω απόλυτα ασφαλής και έχω απεριόριστη εμπιστοσύνη στα υψηλά ποιοτικά κριτήρια που λειτουργεί ο Γιώργος Ψυχογιός και ο Βαγγέλης Λιοδάκης που θα διαβάσει την ποίηση μου. Ενα μεγάλο ευχαριστώ».

Ο Γιάννης Αντωνογιαννάκης πρόεδρος του Συνδέσμου για τη διάδοση των καλών τεχνών στην Κρήτη δήλωσε ότι πρόκειται: «για μία πολύ σημαντική αλλά και ασυνήθιστη εκδήλωση τόσο για την πόλη όσο και τον δικό μας χώρο. Ενας καταξιωμένος πιανίστας με ταλέντο στον αυτο-

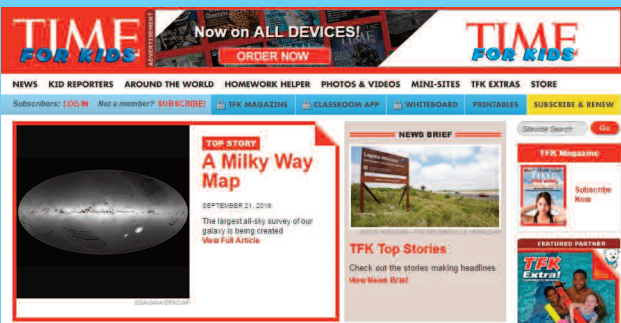
σχεδιασμό και την τζαζ όπως ο Γιώργος Ψυχογιός θα αυτοσχεδιάσει πάνω στην ποίηση του Γιώργου Δουατζή που για πρώτη φορά παρουσιάζει τη δουλειά του στον τόπο μας και καλούμε τους φιλόμουςους και μη των Χανίων να παρακολουθήσουν από κοντά αυτή την εκδήλωση».

Τέλος ο Δημήτρης Δαμασκηνός πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής "Οι φίλοι των γραμμάτων και των τεχνών" έκανε αναφορά στην εξαιρετική παρουσία του συλλόγου που έχει συνδέσει το όνομα του: «με εκδηλώσεις ποιότητας με προσδευτικό περιεχόμενο οι οποίες συναντούν την πλατιά ανταπόκριση του χανιώτικου κοινού».

Ο κ. Δαμασκηνός κάλεσε «το χανιώτικο κοινό να έρθει και να στηρίξει τέτοιες εκδηλώσεις που γίνονται σε συνεργασία συλλόγων όπως το "Βενιζέλειο Ωδείο" -που έχει μία ιστορία και παράδοση- και του συλλόγου μας που αν και νέος δραστηριοποιείται σε αυτή την κατεύθυνση, διότι τις έχει ανάγκη ο τόπος».

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Time για παιδιά

www.timeforkids.com

Τα παιδιά έχουν και εκείνα το δικό τους περιοδικό TIME με ιστορίες, ειδήσεις και ενδιαφέροντα που τα αφορούν και τα ενδιαφέρουν. Για όσα πιτσιρίκια μαθαίνουν αγγλικά -σχεδόν όλα δηλαδή- ο ιστότοπος είναι ιδανικός προκειμένου και να εξασκήσουν την γλώσσα και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους, εύκολα, γρήγορα και αποτελεσματικά. Το σημαντικότερο απ' όλα: χωρίς να νιώθουν ότι "μαθαίνουν". Και τούτο επειδή η διαδικασία είναι περισσότερο "παιχνίδι"! Δείτε το μαζί τους!

TAKE ME
TO A
USELESS
WEBSITE
→ PLEASE ←

“Αχρηστο” ίντερνετ!

www.theuselessweb.com

Αυτό τώρα είναι για τις στιγμές της απολύτου βαρεμάρας, ή της απολύτου περιέργειας. Μπαίνοντας εδώ, καλείστε να κλικάρετε το φούξια “παρακαλώ” και αμέσως μεταφέρεστε σε κάποιο από τα χιλιάδες “άχρηστα” sites του Ιστού. Το νέο site ανοίγει σε καινούργια καρτέλα, οπότε αν δεν σας αρέσει n... τηλεμεταφορά, πολύ απλά δοκιμάζετε ξανά. Και ξανά και ξανά. Εδώ θα δείτε το ατέλειωτο... κατρακύλισμα, το ατελείωτο... άλογο, το σκουλίκι που χορεύει, ζωγραφική με... πάπιες, και ένα σωρό ακόμα. Ορεξη να έχετε να δοκιμάζετε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΥΛΛΕΞΕΤΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

Το Ελληνικό Ιστορικό Κτίριο Επιστήμης Διάνοη Προσωπική

Συνέλευση Μόνιμης έκθεσης Περιβαλ. Επιστήμης Αρχαία τεχνολογικά μηχανήματα Βιολογική Δυστομία

Επιστημονική

Βιομηχανικό Μουσείο Σύρου

http://www.ketepo.gr/el

Ανακαλύψτε ένα ιδιαίτερο μουσείο, το βιομηχανικό μουσείο Ερμούπολης που βρίσκεται στη Σύρο. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στον επίσημο ιστότοπο: «Τα κτήρια της βιομηχανικής αρχαιολογίας με την αρχιτεκτονική τους ποιότητα, με τις μνήμες που τα συνδέουν με τις τοπικές κοινότητες, αλλά και με τον ανανεωμένο, σύγχρονο μουσειακό τους ρόλο, μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην κοινωνικο-πολιτισμική ανάπτυξη συγκεκριμένων ιστορικών περιοχών.

Στη Σύρο και στην Ερμούπολη, υπάρχει μία πλούσια βιομηχανική κληρονομιά -παλιά εργοστάσια και μουσειακοί χώροι όπως το Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης, το Βυρσοδεψείο Μενέλαου Κορνηλάκη, καθώς και το Σκαγιοποιείο Γεωργίου Αναϊρούση- που σας προσκαλεί σε ένα συναρπαστικό ταξίδι, για να ανακαλύψετε τους διάφορους τρόπους με τους οποίους, σε άλλες εποχές, άντρες και γυναίκες ξετύλιγαν την καθημερινότητά τους μέσα από την εργασία. Η ραγδαία αποβιομηχάνιση που έχει συντελεσθεί και εξακολουθεί να συντελείται, προσδίδει ακόμη μεγαλύτερη σημασία στο να γνωρίσουμε και να κατανοήσουμε έννοιες όπως η εκβιομηχάνιση, η καινοτομία και ο εκσυγχρονισμός».

Φωτογραφία

ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Η φωτογραφία είναι μια κατεξοχήν μοναχική ενασχόληση. Είναι όμως ταυτόχρονα και ένας τρόπος τοποθέτησης του εαυτού απέναντι στον κόσμο. Τοποθέτησης με την έννοια της ταυτότητας, του ορισμού του Εγώ.

Όταν φωτογραφίσουμε κάτι ή κάποιον, δεν φωτογραφίζουμε το αντικείμενο καθαυτό, αλλά πάντα αυτό σε σχέση με κάτι άλλο, είτε αυτό το άλλο εμφανίζεται στην εικόνα, είτε όχι. Το πώς θα προσδιοριστεί αυτή η σχέση, είναι αυτό που δίνει σημασία στην εικόνα μας. Και το μόνο βέβαιο είναι ότι οτιδήποτε φωτογραφίζουμε το φωτογραφίζουμε σε σχέση με εμάς.

Μπορεί να φωτογραφίζουμε ως θηρευτές ή να ταυτιζόμαστε με το αντικείμενο της φωτογραφίας, να απευθύνουμε ένα βλέμμα συμπάθειας ή εχθρότητας, επιθυμίας ή αποστροφής. Συνειδητά ή ασυνειδητά, με κάθε κλικ ορίζουμε τι είμαστε και τι δεν είμαστε.

Ενας τρόπος ορισμού του εαυτού είναι κατ' αρχάς να ορίσουμε τι δεν είμαστε. Ο διαχωρισμός μεταξύ του Εγώ και του Άλλου. Ο απαραίτητος Άλλος είναι ο αντίπαλος, ο εχθρός, ο ανταγωνιστής, ο

ανώτερος, ο κατώτερος, ο καλύτερος, ο χειρότερος, εν τέλει ο διαφορετικός.

Η στάση μας απέναντι στο διαφορετικό ορίζει και την κοινωνική (φωτογραφική) συμπεριφορά.

Με τον ίδιο τρόπο συγκροτούνται και οι κοινωνικές ομάδες. Ανεξάρτητα από το αν ο χαρακτήρας τους είναι θρησκευτικός, αθλητικο-οπαδικός, καλλιτεχνικός, πολιτικός κ.λπ., οι ομάδες χαρακτηρίζονται από κοινά σημεία που έρχονται σε αντίθεση με αυτά άλλων ομάδων ή στην αντίταξη σε ανεξέλεγκτους εξωτερικούς παράγοντες όπως ο θάνατος ή τα φυσικά φαινόμενα. Ο άνθρωπος εντάσσεται στο σύνολο από την ανάγκη να ανήκει κάπου και την αδυναμία του αντιμετωπίσει μόνος ορισμένες απειλές.

Κάπως έτσι και ο μοναχικός φωτογράφος προσεταιρίζεται κύκλους άλλων φωτογράφων, ή απλά υιοθετεί συγγενικό ύφος στη φωτογραφία του. Η ιστορία της φωτογραφίας έχει ως τώρα να επιδείξει ελάχιστα παραδείγματα ιδιοσυγκρασιακού ύφους και κάτι τέτοιο καθίσταται πλέον ακόμη πιο δύσκολο, λόγω της σύγχρονης ταχύτητας διάδοσης της πληροφορίας. Σε γενικές γραμμές οι φωτογράφοι μοιράζονται σε σχολές, ρεύματα, είδη, είτε συγκυριακά, είτε από επιλογή.

Κάτι τέτοιο ασφαλώς δεν σημαίνει ότι

κάποια σχολή ή ρεύμα είναι απαραίτητα καλύτερα από τα άλλα. Συμβαίνει για διάφορους λόγους και για κάποιο διάστημα κάποια προσέγγιση να την προσεταίριζονται περισσότεροι άνθρωποι, ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες και συνθήκες, για να αντικατασταθεί αργότερα σε δημοτικότητα από την επόμενη, καθώς οι καταστάσεις είναι κυλιόμενες.

Όπως είναι φυσικό, ακριβώς λόγω του ανταγωνισμού μεταξύ του Εγώ (Εμείς) και του Άλλου (Άλλοι) πολλές φορές εγείρονται ζητήματα και διαμάχες, με συχνά θύματα απογοητευμένων επίδοξους φωτογράφων που δε βρίσκουν την αναμενόμενη ανταπόκριση στους κόλπους κάποιων κοινοτήτων ή εκθέσεων.

Φαντάζει ίσως παράξενο μία τόσο απλή πράξη όσο η φωτογραφική να συμπαρασύρει τόσο σύνθετους μηχανισμούς, είναι ωστόσο διαδικασίες που τρέχουν διαρκώς υποδόρια και η σημασία τους παίρνει μεγαλύτερη βαρύτητα όσο αυξάνεται η εμπλοκή.

Με την αύξηση ακριβώς της εμπλοκής αυξάνεται και η συνειδητότητα τόσο του βλέμματος απέναντι στον κόσμο, όσο και του ποιος είναι ο χώρος που είναι πιο δόκιμο να ενταχθούμε, ώστε να επικοινωνήσουμε τις ιδέες μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

ΓΙΑ ΤΡΙΤΗ ΧΡΟΝΙΑ

Σεμινάριο ελευθέρου σχεδίου

Η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Βυζαντινής Αγιογραφίας, πρόκειται να πραγματοποιήσει, για τρίτη συνεχή χρονιά, επιμορφωτικό σεμινάριο Ελευθέρου Σχεδίου, εκ του φυσικού.

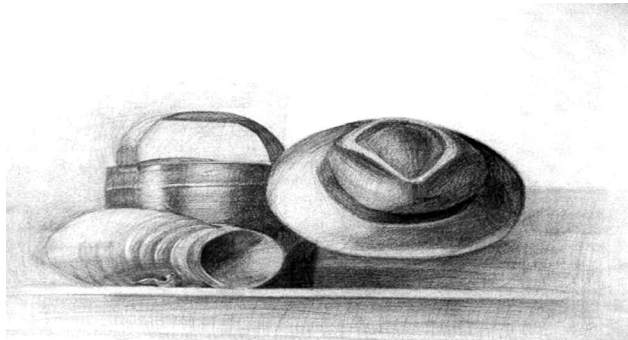
Το σεμινάριο θα ξεκινήσει την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου και θα διαρκέσει μέχρι τα μέσα του Δεκέμβρη. Τα μαθήματα θα παραδίδονται κάθε Τετάρτη από τις 6:30μ.μ. έως τις 9:30μ.μ. στην αίθουσα Διοικητικού Συμβουλίου (ισόγειο) του Πνευματικού Κέντρου Χανίων.

Οι εγγραφές θα γίνουν την ημέρα έναρξης του σεμιναρίου (5η Οκτωβρίου) στο ισόγειο του Πνευματικού Κέντρου Χανίων ή επικοινωνώντας τηλεφωνικά με την προϊσταμένη Διά Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης της Π.Ε. Χανίων, Κατερίνα Ζομπανάκη, τηλ.: 2821 3 40150.

ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΑΛΙΚΙΑΝΟΥ

Γενική Συνέλευση Εταιρείας Κρητικών Σπουδών

Η Γενική Συνέλευση για εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Κρητικών Σπουδών θα γίνει σήμερα Σάββατο και ώρα 7μ.μ., στην έδρα της Εταιρείας, στον Πύργο Αλικιανού. Σε περίπτωση μη απαρτίας η Γ.Σ. θα επαναληφθεί την επόμενη, Κυριακή 25 Σεπτεμβρίου, στον ίδιο χώρο και την ίδια ώρα.

ΜΑΚΗΣ
ΚΑΡΤΣΩΝΑΚΗΣ

6ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΤΟΝ ΠΛΑΤΑΝΙΑ

“Γη - Πολιτισμός - Τουρισμός”

Στους... ρυθμούς του Φεστιβάλ, “Γη Πολιτισμός Τουρισμός” θα βρεθεί αύριο Κυριακή και μεθαύριο Δευτέρα ο Δήμος Πλατανιά και ειδικότερα ο κόσμος και οι επισκέπτες που βρίσκονται αυτή την περίοδο για διακοπές στα Χανιά, έχοντας την ευκαιρία να ζήσουν ένα διήμερο βιωματικού χαρακτήρα με επίκεντρο το κρητικό κρασί αλλά και τα παράγωγά του.

Θες, δόθηκε συνέντευξη Τύπου στο δημαρχείο Πλατανιά, στο πλαίσιο της οποίας τονίστηκε το τι θα επακολουθήσει το προσεχές διήμερο, με επίκεντρο να αποτελεί ως επί το πλείστον η κεντρική πλατεία του Πλατανιά.

«Σε συνεργασία με τους συνδιοργανωτές φορείς αλλά όλους όσους μας υποστηρίζουν επιδιώκουμε να μην είναι ένα στατικό φεστιβάλ αλλά κάθε χρόνο να παίρνει ένα “χρώμα” που θα είναι πιο κοντά στους στόχους για τους οποίους γίνεται», ανέφερε στην τοποθέτησή του ο δήμαρχος Πλατανιά, Γιάννης Μαλανδράκης, για να συνεχίσει ως εξής: «Φέτος κάνουμε μία βιωματική προσέγγιση, η οποία πιστεύουμε ότι δεν θα προσελκύσει το ενδιαφέρον μονάχα των επισκεπτών μας, αλλά θα τονίσει συγχρόνως τα στοιχεία από την πολιτιστική μας κουλτούρα στο βάθος των αιώνων. Θα αναδείξουμε τον τρόπο παραγωγής των προϊόντων μας και θα εξηγήσουμε πώς καταφέρνουν να είναι τόσο ποιοτικά και ξεχωριστά».

Από την πλευρά ο πρόεδρος της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Πλατανιά, Αντώνης Καπνισιάκης, τόνισε τα εξής: «Η ρακή θα παράγεται εκείνη τη στιγμή και όποιος επιθυμεί μπορεί να δοκιμάζει. Καλό είναι να δοκιμάζεται όμως και ο μούστος γιατί είναι ένα πάρα πολύ ωραίο φρουτοποτό. Με την ευκαιρία, θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους τους χορευτικούς συλλόγους και τους χορηγούς που συμμετέχουν και να καλέσω όλο τον κόσμο σε αυτή τη μεγάλη γιορτή».

Τέλος, ο Αντώνης Κοκολοδημητράκης εκ μέρους του Συλλόγου Επιχειρηματιών του Δήμου Πλατανιά σημείωσε τα εξής: «Η 25η Σεπτεμβρίου είναι μία συμβολική μέρα γιατί πρόκειται για την παγκόσμια ημέρα τουρισμού. Στόχος ήταν να γίνεται κάθε χρόνο ένα φεστιβάλ που θα πραγματοποιείται προς το τέλος της τουριστικής σεζόν για να μπορεί να υπάρχει μια ανταποδοτικότητα σε ό,τι αφορά τους ξένους και όχι μόνο επισκέπτες. Το φεστιβάλ γίνεται στον Πλατανιά, που αποτελεί την καρδιά του τουριστικού άξονα. Η συμμετοχή των τουριστών είναι ελεύθερη και ο καθένας θα μπορεί να απολαύσει και να γευτεί την παράδοση και τα τοπικά μας προϊόντα».

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Το Φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή στις 7:30μ.μ. στην Πλατεία του Πλατανιά και μεθαύριο Δευτέρα στις 7:30μ.μ. στο εμπορικό κέντρο OLEA στον Πλατανιά.

Πιο αναλυτικά:

Αύριο Κυριακή -το πρωί- μια ομάδα επισκεπτών θα βρεθεί σε αμπελώνα σε χωριό του Πλατανιά για να συμμετάσχει στον παραδοσιακό τρύγο μαζί με κατοίκους της περιοχής.

Από νωρίς το απόγευμα της ίδιας μέρας μια μεγάλη γιορτή θα στηθεί στον Πλατανιά η οποία θα κορυφωθεί στην πλατεία του χωριού με πάτημα σταφυλιών, παραγωγή τσικουδιάς, καθώς και γεύσεις προϊόντων που έχουν ως βάση το κρασί.

Τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Πλατα-

Στιγμιότυπο από τη συνέντευξη Τύπου.

νιά θα παρασκευάζουν από νωρίς παραδοσιακή μουσταλευριά (παραδοσιακό γλυκό που δημιουργείται από μούστο, αλεύρι και καρυκεύματα). Οι επισκέπτες της περιοχής μπορούν να δουν τις διαδικασίες παραγωγής αλλά και να βιώσουν την μοναδική εμπειρία “του πατήματος” των σταφυλιών καθώς το πατητήρι θα τους “περιμένει”. Παράλληλα θα δουν τη διαδικασία απόσταξης και παραγωγής τσικουδιάς. Ενα παραδοσιακό καφενείο θα αναβιώσει στην πλατεία του Πλατανιά προσφέροντας τοπικά ποτά και εδέσματα αλλά και δίνοντας χρώμα παράδοσης και τοπικού πολιτισμού.

Φυσικά η μουσική και ο χορός δεν θα μπορούσε να λείπει από μια τέτοια γιορτή και γι’ αυτό θα φροντίσουν τα τοπικά μουσικά και χορευτικά συγκροτήματα: Λαογραφικός Ομιλος Χανίων, Σύλλογος Παραδοσιακών Χορών “Ζάλος”, Χορευτικός Σύλλογος “Πελασγοί”, Μουσικοχορευτικός Ομιλος Πλατανιά, Πολιτιστικός Σύλλογος “Το Ρόδο”, Παραδοσιακή συντροφιά δυτικής Κρήτης “Ονειροκρήτες”.

Την Δευτέρα 26 Σεπτεμβρίου

Μετά τις 7 το απόγευμα σε συνεργασία με το Δίκτυο Οινοποιών Κρήτης θα πραγματοποιηθεί

μία ανοιχτή οινογευσία - γνωριμία με το κρητικό κρασί στην είσοδο το εμπορικού κέντρου OLEA. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα δοθεί η δυνατότητα οι επαγγελματίες του κρασιού να μας γνωρίσουν το κρητικό κρασί που γνωρίζει μεγάλη καταξίωση και πλήθος διακρίσεων ανά τον κόσμο τα τελευταία χρόνια.

Παράλληλα το παραδοσιακό καζάνι θα λειτουργεί δίνοντας τη δυνατότητα στους επισκέπτες να δουν την παραγωγή φρέσκιας τσικουδιάς αλλά και να τη δοκιμάσουν. Τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Πλατανιά θα φροντίσουν για ένα πλούσιο κέρασμα με τοπικά προϊόντα.

Όλες οι εκδηλώσεις είναι με ελεύθερη είσοδο και δωρεάν κέρασμα τοπικών προϊόντων.

Το 6ο Φεστιβάλ “Γη, Πολιτισμός, Τουρισμός” διοργανώνεται από τον Δήμο Πλατανιά και την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Πλατανιά, με συνδιοργανωτές την Περιφέρεια Κρήτης, το ΕΒΕΧ, με τη συνεργασία του Συλλόγου Επαγγελματιών Δήμου Πλατανιά “Ο Ιάρδανος” και την υποστήριξη του Πολιτιστικού Συλλόγου Πλατανιά και του Δικτύου Οινοποιών Κρήτης.

ΣΤΗ ΣΟΥΔΑ

Τρυγοπατήματα

Τρυγοπατήματα για 7η συνεχή χρονιά διοργανώνει ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σούδας σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή στην αυλή του Κρητικού Παραδοσιακού Σπιτιού Σούδας.

Η εκδήλωση του Σαββάτου θα ξεκινήσει στις 6μ.μ. και περιλαμβάνει κατασκευές με πλαστελίνη από μικρά παιδιά με θέμα το αμπέλι, το

σταφύλι, το πατητήρι, ζωγραφική με το ίδιο θέμα και παράσταση καραγκιόζη (ελεύθερη είσοδος). Αύριο Κυριακή επίσης στις 6μ.μ. αναβιώνει το πάτημα των σταφυλιών, σε μία εκδήλωση που θα πλαισιώσει ο Χορευτικός Σύλλογος “Αροδαμός”. Θα προσφερθεί κέρασμα μουσταλευριάς

Σχολή Κλασικού & σύγχρονου χορού
Βασικής και προεπαγγελματικής Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης.

ΧΟΡΟΚΙΝΗΣΗ

Αναγνωρισμένη από το Υπ. Πολιτισμού - Μέλος του Σ.Ι.Σ.Χ.Ε.

Ολοκληρωμένες σπουδές στον
ΚΛΑΣΙΚΟ ΧΟΡΟ
(Μπαλέτο) Ρώσικο σύστημα Vaganova.

- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟΥ.
- ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΧΟΡΟΣ συστήματα Limon-Release.
- ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ & ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ.

Τα μαθήματα διδάσκονται από πτυχιούχους καθηγητές κλασικού & σύγχρονου χορού.
-Υπεύθυνη σχολής :
Τσερασέλλα Ντορομπάντσου - Γρηγοράκη
Μπαλαρίνα Μαέστρα χορογράφος.

-**Τμήματα μπαλέτου από 3 ½ ετών.**

- Τμήμα προετοιμασίας μαθητριών για τις εισαγωγικές εξετάσεις στις Ανώτερες επαγγελματικές σχολές χορού.
- Τμήματα κλασικού & σύγχρονου χορού για ενήλικες.
- Τμήμα χορευτικής γυμναστικής & Τμήμα PILATES.

*Ειδικές τιμές σε φοιτήτριες και πολυτέχνους.
Εγγραφές από Τετάρτη 14 Σεπτεμβρίου
(καθημερινά Δευτέρα - Παρασκευή)
6.00' μ.μ - 9.00' μ.μ.
Απτερών 3 Κουμπές τηλ: 28210-95585

Μουσείο
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ
Πάννη & Ελένης Γαρεδάκη

Θερινό ωράριο λειτουργίας 19/4 - 30/9
Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Κυριακή: 10.00-16.00
Παρασκευή: 11.00-19.00 Δευτέρα & Σάββατο: Κλειστά

ΒΙΟΠΑ Χανίων Τ: 28210 80090
Email: info@typography-museum.gr
www.typography-museum.gr

RECOMMENDED ON
tripadvisor

ΕΝΑΡΞΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
καθημερινά 6-9 μ.μ.

ΕΝΑΡΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ANNA ANT. ΚΩΣΤΟΜΟΥΔΗ
ΚΑΘ. ΧΟΡΟΥ - ΧΟΡΟΓΡΑΦΟΣ
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΟΡΧΗΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 163
ΛΕΝΤΑΡΙΑΝΑ, ΧΑΝΙΑ
ΤΗΛ 28210 27767 ΚΙΝ. 6947180508

positions
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΟΥ & ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΧΟΡΟΥ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗ ΑΠΟ ΥΠ.ΠΟ.

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Ιστορίες και αφηγήσεις από τη λίμνη του Κουρνά

Σπάνιος βιότοπος, η μοναδική φυσική λίμνη στη Μεσόγειο, αυτή του Κουρνά στον Αποκόρωνα Χανίων. Για χρόνια πηγή ζωής για τους κατοίκους της περιοχής για την ξυλεία, τα ψάρια, τα πουλιά και φυσικά το νερό της, σήμερα αποτελεί υπ' αριθμόν ένα τουριστικό προορισμό.

Βλέπουμε τον κόσμο που καθημερινά την επισκέπτεται και δεν μπορούμε παρά να ρωτήσουμε γιατί Ρώσοι, Φινλανδοί, Γερμανοί που στις χώρες τους οι λίμνες είναι αμέτρητες έρχονται στον Κουρνά. «Μα γιατί αυτός ο συνδυασμός βουνών, λίμνης, κάμπου και θάλασσας που βλέπεις να ανοίγεται μπροστά στα μάτια σου δεν τον βλέπεις εύκολα αλλού» μας λένε...

Εκατοντάδες είναι εκείνοι που επισκέπτονται καθημερινά ακόμα και τον Σεπτέμβρη τον σημαντικό αυτό βιότοπο.

ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΘΥΜΟΥΝΤΑΙ

Γεννηθήκαμε στα νερά της

Γέννημα θρέμμα της περιοχής ο κ. Στέλιος Αθητάκης μεγάλωσε στη λίμνη όπως και όλα τα παιδιά της περιοχής. «Θυμόμαστε οι παλιοί ότι στο "Μάτι" της λίμνης είχε ένα σπηλιάρι και πολλά δέντρα που ακουμπούσαν στο νερό. Όταν έφτιαξαν το αντλιοστάσιο τα διέλυσαν όμως και δυστυχώς εμείς το επιτρέψαμε» λέει. Οι κάτοικοι των γύρω χωριών, Κουρνάς, Κάβαλος, Μουρί κατέβαιναν στη λίμνη και έπαιρναν νερό για οτιδήποτε δουλειά ήθελαν να κάνουν «με τα λαϊνία πηγαίναμε και τα γαϊδούρια» λέει χαρακτηριστικά ο κ. Βαγγέλης Καλογεράκης. Δίπλα τους και τα παιδιά που τότε όπως αναφέρει ο κ. Στέλιος «κολυμπούσαμε στη λίμνη και είχαμε και κοφίνια με τα οποία πιάναμε χέλια πολλά και καβρούς. Είχαν φέρει για την ελονοσία κάτι μικρά ψαράκια τα κουνουπόψαρα που τρώνε τα κουνούπια. Αυτά όταν οι μάνες μας έπλυναν τα ρούχα στην άκρη της λίμνης τα έπιαναν με τα μαντήλια τους και μετά μας τα έκαναν τηγανιτά. Επίσης το χειμώνα έρχονταν πάρα πολλά πουλιά και με τα δίκαννα οι πιο μεγάλοι σκότωναν καμπόσα για το τσιγάρι και αυτά. Η λίμνη εμάς εδώ

Αρχές δεκαετίας του '80. Από το Αρχείο των "Χ.Ν.".

ήταν η ζωή μας. Από εδώ επιβιώσαμε» τονίζει ο κ. Στέλιος. Το χειμώνα η λίμνη ξεχειλίζει και το νερό λίκνιζε όλο τον κάμπο της Γεωργιούπολης και του Καβρού μέχρις ότου κατασκευάστηκε ο αύλακας στις αρχές του περασμένου αιώνα που διοχέτευε το νερό στον ποταμό Δέλφινα.

Ανάμεσα στους θρύλους που επικρατούσαν για τη λίμνη ήταν ότι το νερό της "έγιανε" αν πλενόσουν σε αυτή, ενώ για το "μάτι της λίμνης", την πηγή από όπου παίρνει το

νερό από τα Λευκά όρη, ότι βούλιαξε μετά την προσευχή μιας κόρης που κακοποιούνταν από τον πατέρα της. Ρωτάμε τους συνομιλητές μας για το πώς βλέπουν τώρα τη λίμνη με την τουριστική ανάπτυξη που παρουσιάζει. «Αν δεν την προσέξουμε τη λίμνη σε λίγο καιρό δεν θα υπάρχει λίμνη. Μόνο μια κολύμπα θα υπάρχει από όπου δεν θα μπορούμε ούτε νερό να πιούμε» λέει ο κ. Γιώργος Καλογεράκης εκφράζοντας τον προβληματισμό του και σε

Από αριστερά οι Β. Καλογεράκης, Ι. Αθητάκης, Γ. Καλογεράκης και Στ. Αθητάκης γεννήθηκαν, μεγάλωσαν και συνεχίζουν να ζουν δίπλα στη λίμνη.

αυτό συμφωνούν και οι υπόλοιποι.

ΟΙ ΠΗΓΕΣ

Στη κουβέντα μας "μπαίνει" και ο κ. Ιωάννης Αθητάκης. Στα νιάτα του δούλεψε στη λίμνη. «Για 5 χρόνια μετρούσα πόσο ανεβοκατέβαινε η στάθμη της λίμνης χειμώνα-καλοκαίρι. Με είχε βάλει ο πολιτικός μηχανικός ο Π. Παυλάκης. Αυτό έγινε στα μέσα της δεκαετίας του '70. Είχαν βάλει μια αντλητική μηχανή να τραβάει νερό - έβγαζε 5.500 κυβικά την ώρα, ώστε να κατεβεί η στάθμη της λίμνης και να δουν από που είναι οι πηγές της λίμνης. Εκεί διαπίστωσαν πως το "Μάτι" της λίμνης είναι το σημείο από όπου έρχεται το νερό. Εκεί μέ-

τρησαν και το βάθος της. Τώρα λένε ότι είναι 25-27 μέτρα αλλά η αλήθεια είναι πως με τα έργα που έγιναν για τα αντλιοστάσια έριξαν πολλά μπάζα μέσα στη λίμνη για να μην τα μεταφέρουν αλλού και έτσι μειώθηκε το βάθος της λίμνης σε αυτό το σημείο» θυμάται ο κ. Αθητάκης.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΑΒΕΡΝΑ

Ο πρώτος από τους ανθρώπους που έφτιαξαν ταβέρνα στην περιοχή της λίμνης ήταν ο κ. Γιώργος Σουχλάκης και ακολούθησαν και πολλοί άλλοι, στα μέσα της δεκαετίας του '70. Επιστρέφοντας από την Αυστραλία που είχε ζήσει ως μετανάστης είδε ότι στις τεχνικές λίμνες που υπήρχαν εκεί

δημιουργούνταν τουριστικές δομές. Γεννημένος στα 1937 θυμάται ότι μέχρι και μετά τον πόλεμο η περιοχή γύρω από τη λίμνη ήταν σπαρμένη με σιτηρά, δέντρο δεν υπήρχε παρά κάτι κυπαρίσσια και ένα λιόφυτο. «Οι κάτοικοι από τη λίμνη έκοβαν ξύλα από τις λυγιές που είχε γύρω-γύρω. Μετά το '50 τα σιτηρά αντικατέστησε η καλλιέργεια του φυστικιού (αράπικο) που συνεχίστηκε μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '60 όταν και κρίθηκε πλέον ασύμφορη» λέει. Πλέον ο κ. Σουχλάκης πιστεύει ότι η λίμνη έχει τουριστικοποιηθεί υπερβολικά και αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει να το δουν οι αρμόδιοι.

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΒΙΟΛΟΓΟΥ

Ένας ξεχωριστός οικότοπος

Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και οι επιστήμονες έχουν μελετήσει τη Λίμνη του Κουρνά. Όπως μας εξηγεί ένας εξ αυτών, ο βιολόγος Μιχάλης Δρετάκης, η λίμνη του Κουρνά παρουσιάζει μια σημαντική ιδιομορφία σε σύγκριση με ανάλογους οικότοπους. «Στην ουσία είναι μία τεράστια πηγή, τα νερά από τα Λευκά Όρη καταλήγουν στη λίμνη από το “Μάτι” της λίμνης. Δεν έχει λεκάνη απορροής είναι κυρίως υπόγεια τα νερά που την ενισχύουν. Έχει μία μικρή επαφή υπόγεια με τη θάλασσα, για αυτό και το νερό της διατηρεί μια ελαφριά αλμυρότητα, δεν είναι απολύτως γλυκό. Για αυτό και ζουν σε αυτή ψάρια που δεν ζουν σε λίμνες όπως οι αθερίνες» σημειώνει.

ΧΛΩΡΙΔΑ

Τον ρωτάμε για τη χλωρίδα της. Και εκεί η λίμνη του Κουρνά παρουσιάζει μια ξεχωριστή ιδιομορφία. «Στις λίμνες συναντάμε καλαμιές. Αντίθετα η λίμνη του Κουρνά έχει λυγιές (λυγαριές). Οφείλεται μάλλον στο ότι είναι oligotroφική, δεν έχει φερτά υλικά από ποτάμια, επομένως δεν μπορεί να κρατήσει καλαμιές σε μεγάλη έκταση. Η βλάστηση που έχει είναι περισσότερα παραποτάμια, παρά παραλίμνια».

ΨΑΡΙΑ

Στην ιχθυοπανίδα της λίμνης εντοπίζονται αθερίνες, ποταμοσαλιάρες, χέλια, κέφαλοι που έρχονται από τη θάλασσα,

Φωτογραφία του περιγηγητή Δέφνερ από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα.

ζημιά στο οικοσύστημα της.

ΠΟΥΛΙΑ

Όπως κάθε λίμνη, είναι ένας μικρός παράδεισος για τα πουλιά. «Διαπιστώνουμε μεγάλους αριθμούς πουλιών κυρίως τον χειμώνα. Πάρα πολλά νοβουτικτάρια αλλά και πάπιες, φαλαρίδες, κορμοράνοι και σπανιότερα ερωδιοί, διάφορα είδη γλάρων και μικρά πουλιά» αναφέρει ο βιολόγος.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΛΙΜΝΗ

Από τις παρεμβάσεις του ανθρώπου στη λίμνη με τα χρυσόψαρα, τις πέστροφες και την αμερικανική χελώνα προκλήθηκαν αρκετά προβλήματα. «Ειδικά τα χρυσόψαρα στην αρχή είχαν προκαλέσει θέμα καθώς προκαλούσαν θολότητα στο νερό και αυξάνονταν πάρα πολύ σε αριθμό σε βάρος των άλλων ειδών. Ευτυχώς η λίμνη λειτούργησε μη-

χανισμούς ελέγχου και από τους φυσικούς θηρευτές ελέγχθηκε ο αριθμός τους και υπήρξε μία ισορροπία» εξηγεί ο κ. Δρετάκης.

Τη θερινή περίοδο η λίμνη

είναι γεμάτη ποδήλατα αναψυχής. Μια δραστηριότητα που πρέπει να περιοριστεί αφού επηρεάζει τον πληθυσμό των πουλιών κυρίως.

«Παλιότερα είχαν τοποθετηθεί σημαδούρες που απαγόρευαν στα ποδήλατα να προσεγγίσουν κάποια σημεία της λίμνης όπου τα πουλιά έχουν τις φωλιές τους. Όμως με τον καιρό καταστράφηκαν ή παρασύρθηκαν. Πρέπει να αντικατασταθούν, το κόστος δεν είναι μεγάλο» λέει ο κ. Δρετάκης.

Τέλος η λίμνη απειλείται και από τις αυθαίρετες διανοίξεις δρόμων και την οικοδόμηση γύρω της.

Το “Μάτι”, η πηγή από όπου τροφοδοτείται με νερό η λίμνη.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Το παγοδρόμιο

» Roberto Bolaño (μτφρ. Κρίτων Ηλιόπουλος, εκδόσεις Άγρα)

Να μου συγχωρέσετε το άγαρμπο ξεκίνημα.

Μα πώς είναι δυνατόν να (μου) δημιουργεί πάντα αυτό το συναίσθημα ο Μπολάνιο; Εντάξει, κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης μένω αποσβολωμένος, μαγεμένος, ανίκανος να σκεφτώ. Αυτό το έχω αποδεχτεί. Και το απολαμβάνω. Όμως, αφήνοντας το βιβλίο στην άκρη, κατά τη διάρκεια, και κυρίως στο τέλος της ανάγνωσης, άμεσα έρχεται το ερώτημα: μα πώς είναι δυνατόν να (μου) δημιουργεί πάντα αυτό το συναίσθημα ο Μπολάνιο; Πώς το κάνει; Τόσο απλός και τόσο μαγικός. Επιστρέφω ως ερευνητής στις σελίδες, αναζητώ να βρω το μυστικό, σαν τη συνταγή του πιο απλού φαγητού. Δεν τα καταφέρνω. Αλλά ξέρετε κάτι; Δεν με νοιάζει, καθόλου δεν με νοιάζει.

Το απολαμβάνω και ας μην ξέρω γιατί συμβαίνει. Και ας διστάζω πάντα να ξεκινήσω το επόμενο αδιάβαστο βιβλίο του, προσμένοντας να κάνουν την εμφάνισή τους κάποιες ιδανικές συνθήκες, νιώθοντας ανέτοιμος για το μεγαλείο του- μέχρι την πρώτη σελίδα, ύστερα μένω αποσβολωμένος, μαγεμένος, ανίκανος να σκεφτώ. Φαντάζομαι πως το αίσθημα αυτό σχετίζεται με την έκδοση. Μην γελάσετε παρακαλώ. Ενας σταθερός βόμβος ακούγεται με το άνοιγμα των σελίδων, οι οποίες είναι έτσι εκτυπωμένες που δημιουργούν οφθαλμαπάτες τρισδιάστατες, βόμβος που περνά μέσα από την αφή στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Ηλεκτρομαγνητισμός. Είναι η μόνη εξήγηση που

μπορώ να δώσω. Αλλιώς τι; Πώς; Λέξεις απλές, ιστορία απλή, αφήγηση απλή. Εντάξει, φαινομενικά. Αλλά και πάλι. Ο Μπολάνιο είναι η λογοτεχνία, θαρρείς.

Ας πω και κάτι ακόμα: διαβάζοντας Μπολάνιο νιώθω πως διαβάζω κάτι γνώριμο, κάτι που υπάρχει από πάντα. Σαν να γράφει πατώντας σε μια θολή μου ανάμνηση, σε έναν φόβο στο βάθος της ύπαρξης, σαν να συντονίζεται με το συντακτικό και τον ρυθμό της σκέψης μου.

Τον είδα για πρώτη φορά στην οδό Μπουκαρέλι, στο Μεξικό, δηλαδή στην εφηβεία, στη θαμνή και αβέβαιη περιοχή που ανήκει στους ποιητές από σίδηρο, μια νύχτα πλακωμένη από μία ομίχλη που υποχρέωνε τα αυτοκίνητα να κυκλοφορούν αργά και προκαλούσε αστεία και έκπληκτα σχόλια των διαβατών για το νεφελώδες φαινόμενο, τόσο ασυνήθιστο εκείνες τις μεξικάνικες νύχτες, τουλάχιστον απ' όσο θυμάμαι εγώ.

Τρεις ήρωες, άντρες. Και οι τρεις βρέθηκαν, ο καθένας για τον δικό του λόγο και κυρίως με τον δικό του τρόπο, στη μικρή πόλη Ζ στις καταλανικές ακτές. Καθένας κουβαλά μια ιστορία στο παρελθόν του. Ο Μπολάνιο δίνει τον λόγο στον καθέναν απ' αυτούς, να διηγηθεί την ιστορία απ' την πλευρά του, να διηγηθεί την ιστορία από την ημέρα της άφιξής του στη Ζ. Ενας φόνος θα υπάρξει

στην πορεία της ιστορίας, ο αναγνώστης το πληροφορείται αυτό από την αρχή. Η γνώση αυτή δημιουργεί ένα πρώτο πέπλο μυστηρίου. Κατακαλόκαιρο στη Μεσόγειο και όμως ένα πέπλο ομίχλης μοιάζει να καλύπτει τη μπολανική Ζ. Τρεις απολογίες σε συνέχειες, μέχρι την τελική πράξη.

Το σύμπαν του Μπολάνιο γνώριμο και γοητευτικό, παρότι σκοτεινό και μυστηριώδες- ο τρόμος παραμονεύει στη γωνία, παρέα με την ποίηση, το παράλογο και το χιούμορ. Αρχισε η παράθεση των κλισέ. Ίσως θα ήταν καλύτερο και ακριβέστερο -τι ατυχής επιλογή επιθέτου- να επιστρέψω στη μεταφυσική εξήγηση σχετικά με την έκδοση από την οποία απουσίαζε η όσφρηση, κακώς, πολύ κακώς. Ίσως και όχι. Να διαβάσετε όμως Μπολάνιο, εντάξει;

“ΕΝΟΧΟΣ ΟΠΩΣ ΚΑΤΗΓΟΡΕΙΤΑΙ”

Παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Ευαγγελάτου

Παρουσίαση του βιβλίου του πρωτοδίκη Γιάννη Ευαγγελάτου “Ενοχος όπως κατηγορείται” διοργανώνουν σήμερα Σάββατο στις 7μ.μ., στον προαύλιο χώρο του Εθνικού Ιδρύματος “Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος”, στη Χαλέπα, ο Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων και οι Εκδόσεις ΝΟΜΟΡΑΜΑ.ΝΤ.

Παρουσιάζει η Ρόζα Μοτάκη - Κονταδάκη (δικηγόρος).

Διαβάζουν αποσπάσματα: Εύα Φακίνου (πρωτοδίκης), Γιώργος Βεργάκης και Χριστιάνα Παυλάκη (δικηγόροι).

Μουσική - Τραγούδι Γιώργος Φραντζεσκάκης, Θάνος Τζίκας και Μιμή Παπαϊωάννου (δικηγόροι).

ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ

Συνέλευση Παγκρήτιας Ενωσης Πολιτιστικών Συλλόγων

Εκτακτη γενική συνέλευση της Παγκρήτιας Ενωσης Πολιτιστικών Συλλόγων θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο και ώρα 12 το μεσημέρι στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου, Αντωνίου Γιάνναρη 2, στα Χανιά. Σε περίπτωση μη απαρτίας η έκτακτη Γενική Συνέλευση θα

επαναληφθεί στο ίδιο μέρος αύριο Κυριακή και ώρα 12 το μεσημέρι, όπως ανακοίνωσε το Δ.Σ., με μοναδικό θέμα συζήτησης “Αδιέξοδο στη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΕΠΣΥ”.

Για διευκόλυνση των μελών θα υπάρχει λεωφορείο από Σπεία προς Χανιά.

Πληροφορίες Κουνελάκης Στυλιανός πρόεδρος 6973387268, Γκοζάνη - Χαριτάκη Στέλλα αντιπρόεδρος Χανίων 6972227065, Σαββάκης Κώστας αντιπρόεδρος Ρεθύμνου 6945318718, Κοκολάκης Τίτος αντιπρόεδρος Ηρακλείου 6945290329, Κοκκινάκης Νίκος αντιπρόεδρος Λασιθίου 6936199968.

Το νησί

του Σημείου Νέμο

Jean-Marie Blas de Roblès

Μετάφραση: Δημήτρης Δημακόπουλος

Εκδότης: Πόλις

Ολα αρχίζουν με την κλοπή ενός θρυλικού διαμαντιού από το χρηματοκιβώτιο της Λαίδης Μακ Ρέι. Ο αναγνώστης αναζητεί τα ίχνη του μαζί με τον βαθύπλουτο οπιομανή δανδή

Μαρσιάλ Καντερέλ, τον πιστό του μπάτλερ Γκριμό ντε Λα Ρενιέρ, τον παλιό του φίλο Τζον Σάιλοκ Χολμς και την πολυμήχανη οικονομό του Μις Σέρινγκτον, που παίρνουν τον Υπερσιβηρικό καταδιώκοντας τον δαιμόνιο Δρασκελιστή

No, ο οποίος πάντα κατορθώνει να διαφεύγει...

Παράλληλα, και μέσα από μια ιλιγγιώδη αφήγηση γεμάτη ανατροπές, παρακολουθούμε την ιστορία μιας βιομηχανίας πούρων στο Περιγκόρ της Γαλλίας, όπου, όπως και στην Καριβική, συνεχίζεται η παράδοση της δημόσιας ανάγνωσης περιπετειωδών μυθιστορημάτων για το προσωπικό, κατά τη διάρκεια της εργασίας του. Οι καιροί όμως έχουν αλλάξει- το καπνεργοστάσιο έχει πλέον περάσει στα χέρια των Κινέζων και ειδικότερα του κυρίου Γουάνγκ, ηδονοβλεψία περιωπής, που διευθύνει μια εταιρεία παραγωγής ηλεκτρονικών συσκευών ανάγνωσης.

Το μυθιστόρημα του Ζαν-Μαρί Μπλας ντε Ρομπλές αποτίει φόρο τιμής σε μια πλειάδα συγγραφέων, από τον Ιούλιο Βερν, τον Αλέξανδρο Δουμά, τον Βίκτωρα Ουγκό και τον Κόναν Ντόουλ, ως τον Φλωμπέρ, τον Μέλβιλ, τον Τόμας Μαν και τον Μάριο Βάργκας Λιόσα.

Νέοι χωρίς Θεό

Εντεν φον Χόρβατ

Μετάφραση: Πόλα Φιλια

Εκδότης: Φιλντισί

Σε μια τάξη σχολείου οι έφηβοι μαθητές είναι γράμματα, όχι ονόματα. Εκπαιδεύονται να αναπαράγουν προπαγανδιστικά σλόγκαν που ακούνε στο ραδιόφωνο και κάνουν ιδανικό τους τον σαρκασμό και την πίστη στη διαίρεση των ανθρώπων σε ανώτερους και κατώτερους.

Ο δάσκαλός τους προσπαθεί να μην οργίζεται για να μη χάσει τη δουλειά του και για να βγει κάποτε στη σύνταξη και ακολουθεί τις μουσικές εγκυκλίου της Επιθεώρησης, για να τονώσει τα πατριω-

τικά αισθήματα και την πολεμική ετοιμότητα των μαθητών του. Θα βρεθούν σε μια κατασκήνωση κοντά σε ένα απομακρυσμένο χωριό για συμπληρωματική στρατιωτική εκπαίδευση. Η επαφή με μια άλλη πραγματικότητα θα ταραξεί τις ισορροπίες. Ο δάσκαλος θα διαβάσει κρυφά το ημερολόγιο ενός μαθητή αλλά δεν θα το ομολογήσει, και αυτό θα είναι η αφορμή για μια δολοφονία.

Στη δίκη που θα ακολουθήσει τα εμπλεκόμενα πρόσωπα θα πρέπει να αντιμετωπίσουν την ευθύνη και την αλήθεια.

Τελικά, ο πραγματικός ένοχος και οι ηθικοί αυτουργοί θα αποκαλυφθούν, με όλες τις αναπόφευκτες συνέπειες και παράπλευρες απώλειες που απαιτεί η αποκατάσταση της αλήθειας.

Βιβλία

Μπρίτζετ

Τζούνις:

Το ημερολόγιο

Η εποχή της ωριμότητας

Ελεν Φήλντινγκ

Μετάφραση: Εφη Καλλιφατίδη

Εκδόσεις Πατάκη

Όταν ξεκινάει το ημερολόγιό της η Μπρίτζετ είναι τριάντα χρονών, ζει στο Λονδίνο και η ζωή της μοιάζει να πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο: κα-

πνίζει, πίνει και οι άντρες που γνωρίζει είναι παντρεμένοι, κακόγουστοι ή γκέι. Το μόνο καλό είναι ότι κατάφερε μέσα σ' έναν χρόνο να χάσει εννέα κιλά - και στο ίδιο διάστημα να ξα-

ναπάρει μόνο οκτώ.

Η γυναίκα που ξεπήδησε από το εβδομαδιαίο χρονογράφημα της δημοσιογράφου τότε Ελεν Φήλντινγκ στην εφημερίδα Independent είναι μια από τις πιο αγαπημένες ηρώιδες της εποχής μας, που το 2016 κλείνει είκοσι χρόνια λογοτεχνικής ζωής, με πολλά εκατομμύρια αντίτυπα βιβλίων, μεταφράσεις στις περισσότερες γλώσσες του κόσμου, τρεις ταινίες και ακατάπαυστη αγάπη για τους ανθρώπους και τη ζωή.

Στις σελίδες του ημερολογίου της -ξεκαρδιστικού, συγκινητικού, αληθινού- η Μπρίτζετ, αδιόρθωτη, ανασφαλής πάντα, ανεδαφική, προσπαθεί να βάλει τάξη στο χάος, να βρει κανόνες εκεί που δεν υπάρχουν, να αντιμετωπίσει αληθινά προβλήματα, να ελέγξει το βάρος της, να αγαπήσει και να αγαπηθεί, και αυτό που σίγουρα κερδίζει κάθε φορά είναι μια θέση στην καρδιά μας.

Ο αιός της εποχής

Τζούλιαν Μπαρνς

Μετάφραση: Θωμάς Σκάσσης

Εκδότης: Μεταίχμιο

Μάιος του 1937. Ενας τριαντάρης περιμένει δίπλα στον ανελκυστήρα μιας πολυκατοικίας του Λένινγκραντ. Περιμένει όλη τη νύχτα ότι ανά πάσα στιγμή θα τον οδηγήσουν στο Αρχηγείο της Υπηρεσίας Κρατικής Ασφάλειας. Καμιά από τις διασημότητες που γνώρισε την περασμένη δεκαετία δεν μπορεί τώρα να του φανεί χρήσιμη.

Και ελάχιστοι από όσους οδηγούνται στο Αρχηγείο επιστρέφουν. Αυτή είναι η αφετηρία του νέου αριστουργηματικού μυθιστορήματος του Μπαρνς, μια

ιστορία για τη σύγκρουση ζωής και τέχνης, το θάρρος, τη δειλία, και τον πόνο του αναπόφευκτου συμβιβασμού. Το βιβλίο αναφέρεται στη ζωή, το έργο του Ντμίτρι Σοστακόβιτς καθώς και στη σύγκρουσή του με το σταλινικό καθεστώς.

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ

Ποιος δεν έχει σιγοψυθίσει τον στίχους από το “Κάτω στην Πόλη”; Ποιος δεν χόρευε στον ρυθμό του “Πανσίπονο”, του “Μανι-φέστο” και του “Αδρεναλίνη”; Με μια πορεία που ξεκινάει από τα μέσα της δεκαετίας του ’80 και φτάνει μέχρι και σήμερα τα “Μωρά στη Φωτιά”, η βορειοελλαδίτικη rock μπάντα παραμένει ένα από τα μεγαλύτερα συγκροτήματα της ελληνόφωνης σκηνής.

“ΜΩΡΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ”

Αιώνια έφηβοι

■ Η μπάντα που σημάδεψε το ελληνόφωνο ροκ, μιλάει για την εμφάνισή της στα Χανιά

Εν την ευκαιρία της παρουσίας τους στα Χανιά το Σάββατο 1η Οκτωβρίου στις “Αναιρέσεις” ανοίγουμε συζήτηση για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον με τον Στέλιο “Σαλβαδόρ” Παπαϊωάννου, τον βασικό δημιουργό του σχήματος.

Τι σας κρατάει στον δρόμο, στη μουσική σκηνή εδώ και 30 χρόνια;

Σίγουρα η αγάπη για αυτό που κάνουμε. Εξελισώμαστε όλα αυτά τα χρόνια, δεν αντιγράψαμε ποτέ τον εαυτό μας και εμείς οι ίδιοι αλλάζουμε μέσα από αυτή τη δουλειά. Έχουμε πράγματα να πούμε. Ισα-ίσα πολλές φορές αισθάνομαι και προσωπικά σαν να ξεκινάω τώρα τη μουσική μου καριέρα.

Τα “Μωρά στη Φωτιά” ήταν από τα πρωτοπόρα σχήματα της εποχής τους, σε σύγκριση όμως με συγκροτήματα όπως οι Τρύπες ή τα Ξύλινα Σπαθιά, δεν είχατε ποτέ την οικονομική τους επιτυχία και την αναγνώριση. Αυτό εσένα σε στεναχωρεί, σε αφήνει αδιάφορο, πώς το αντιμετωπίζεις;

Είναι μια μεγάλη ιστορία που σίγουρα σε μία συνέντευξη δεν μπορούμε να θίξουμε το θέμα. Τα πράγματα είναι πιο σύνθετα και προσωπικά δεν θέλω να γυρίσω στο παρελθόν, να εκφράσω παράπονα. Επιτυχία είναι κάτι που μπορεί να είναι ζωντανό την κάθε στιγμή, κάτι που έχεις χάσει στο παρελθόν, να το βρεις μπροστά σου στο μέλλον. Για μας έχει σημασία ότι παραμένουμε ζωντανοί, δυνατοί, ότι ο κόσμος το αναγνωρίζει, προβλήματα και ζητήματα που είχαν προκύψει στο παρελθόν με τα δικαιώματα κάποιων τραγουδιών έχουν ξεκαθαρίσει, οπότε... τέλος καλό όλα καλά.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Εχοντας ζήσει την πορεία της ελληνικής rock σκηνής, την εποχή που τα συγκροτήματα αναζητούσαν εταιρείες για να κυκλοφορήσουν τις δουλειές και το σήμερα που μπορούν να ηχογραφήσουν στο σπίτι τους και να κυκλοφορήσουν τη δουλειά τους διαδικτυακά, νοσταλγείς το παρελθόν, χαίρεσαι για το ψηφιακό παρόν;

Ειδικά στο θέμα των δισκογραφικών εταιρειών είχαμε πάντα ζητήματα για πολλούς και διάφορους λόγους, ακόμη και από τη φύση μας την ίδια. Είμαι ανεξάρτητος πάντα ως άνθρωπος και πολύ καθαρός. Για αυτό και από το 2004 ξεκίνησα τη δική μου δισκογραφική εταιρεία (Baby records) αντιλαμβανόμενος τις πολλές δυσκολίες που υπήρχαν με τις δισκογραφικές. Πάντα θέλεις μια συνεργασία με μια δισκογραφική αλλά με τι όρους, πώς, για ποιο λόγο; Να υπογράψεις με εταιρείες αλλά όχι να αδικήσεις τον εαυτό σου για ένα συμβόλαιο ή να αδικήσεις του συναδέλφους σου για να ακούσει ο κόσμος με τόσο αρνητικές εμπειρίες στο παρελθόν με τις εταιρείες, επομένως αποφάσισα να φτιάξω τη δική μου δισκογραφική εταιρεία. Δεν νοσταλγώ κανένα παρελθόν, δυσκολίες υπάρχουν και τώρα, αλλά με τον αγώνα μας, τους φίλους μας, την αγάπη μας για αυτό που κάνουμε, προχωράμε. Σήμερα υπάρχουν τεχνικές ευκολίες για να ηχογραφήσεις, να κάνεις παραγωγές, να δημοσιοποιήσεις τη δουλειά σου αλλά είναι τόσο τεράστιο το πλήθος των παραγωγών, των συγκροτημάτων που βγαίνουν καθημερινά που είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις. Όταν βγαίνουν τόσες πολλές δουλειές είναι δύσκολο να ξεχωρίσει κάτι πραγματικά καλό, γιατί πώς θα προλάβει να το ακούσει ο κόσμος με τόσο όγκο μουσικής που τον κατακλύζει; Εμείς πάντως συνεχίζουμε και ηχογραφούμε για τον κόσμο που μας αγαπάει, που είναι και πολύς και πάντα μας στηρίζει.

Ειδικά τη δεκαετία του ’90 η ελληνόφωνη ροκ σκηνή είχε μια απίστευτη έκρηξη και αναγνώριση πώς τη βλέ-

«Εξελισώμαστε όλα αυτά τα χρόνια, δεν αντιγράψαμε ποτέ τον εαυτό μας και εμείς οι ίδιοι αλλάζουμε μέσα από αυτή τη δουλειά»

πεις σήμερα. Υπάρχει σήμερα ελληνόφωνη ροκ σκηνή που να μπορεί να δώσει πράγματα;

Γενικά υπάρχουν πάρα πολλά σχήματα και πολύ καλά. Κάτι πολύ ενδιαφέρον δεν το έχω εντοπίσει, αν και πιστεύω ότι σίγουρα θα υπάρχουν πολύ αξιόλογα πράγματα. Δεν μπορεί!

Είστε γνωστοί για τις live εμφανίσεις σας, τι μπορεί να περιμένει από εσάς όποιος βρεθεί στη σκηνή των “Αναιρέσεων” το Σάββατο 1 Οκτώβρη;

Πέρα από την ιστορία 30 ετών και ότι είμαστε από τους πρωτεργάτες της ελληνικής ροκ σκηνής με μια σημαντική εμπειρία, όλοι οι μουσικοί που συμμετέχουν στα “Μωρά στη Φωτιά” είναι καταπληκτικοί μουσικοί. Στην κιθάρα ο Σάκης Ζαχαριάδης, στα πλήκτρα ο Φίλιππος Κωσταβέλης, στο μπάσο και στη φωνή εγώ, στην τρομπέτα ο Κώστας Κατσαρός και στο τρομπόνι ο Δημήτρης Ματζήρης, στα ντραμς ο Φώτης Τσακίριδης. Το πρόγραμμα θα έχει κομμάτια μας από τον πρώτο μας δίσκο μέχρι σήμερα αλλά και νέα κομμάτια για τη νέα μας δουλειά καθώς είμαστε στη διαδικασία της ηχογράφησης, γράφουμε από το καλοκαίρι και ετοιμαζόμαστε για τη κυκλοφορία. Μια ξεχωριστή δουλειά! Και βέβαια στη σκηνή το γνωστό rock n' roll ύφος μας, με δύναμη και μελωδία, όπως μας έχει γνωρίσει όλα αυτά τα χρόνια ο κόσμος.

Να διασκεδάσει, να χαρεί, να χορέψει ο κόσμος αλλά και να προβληματιστεί, να σκεφθεί πώς θα προχωρήσει για τη ζωή του γιατί ο στίχος μας πάντα είναι κοινωνικός.

Εξάλλου τα Χανιά και η Κρήτη είναι αγαπημένος τόπος για μας, έχουμε έλθει πολλές φορές και πάντα η ανταπόκριση ήταν άριστη.

ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Τι μπορούν να πουν σήμερα τα “Μωρά στη Φωτιά” σε ένα σημερινό έφηβο, σε ένα 20αρη;

Είναι καταπληκτική αυτή η σύνδεση των γενεών. Να βλέπεις νέα παιδιά να τραγουδάνε όλους τους στίχους μας, να χορεύουν τα κομμάτια μας. Αυτό είναι το πιο συγκινητικό πράγμα για μας και δείχνει πως η μουσική μας παραμένει διαχρονική.

Γράφεις και τους στίχους των τραγουδιών. Ποια είναι αυτά τα πράγματα που σε εμπνέουν να γράψεις στίχους;

Γράφω για την καθημερινότητά μου, πράγματα που έχω ζήσει και θέλω να τα περιγράψω και μου αρέσει πάρα πολύ η λογοτεχνία και το διάβασμα και σίγουρα όλα αυτά επηρεάζουν τους στίχους μου.

Και κάτι τελευταίο, το ψευδώνυμο “Σαλβαδόρ” από πού προέκυψε;

Μου το είχε προτείνει μια κοπέλα εκεί στα 20 μου, και έχει να κάνει με τον Σαλβαδόρ Πουίγκ Αντίχ τον νεαρό αναρχικό που εκτελέστηκε το 1974 από το καθεστώς Φράνκο στην Ισπανία. Μου άρεσε η ιστορία και ακουστικά και το όνομα και το κράτησα.

παιδότοπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΒΑΜΟΥ

Μουσική και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

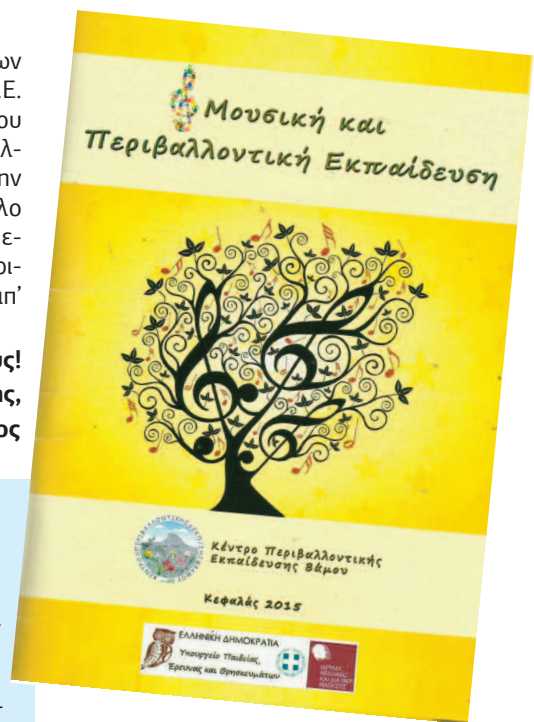
Κάποια απ' τα ένα προς ένα διαλεγμένα τραγούδια που έχουν συμπεριληφθεί στο ιδιαίτερα επιμελημένο 58 σελίδων βιβλίο με τίτλο "Μουσική και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση" που κυκλοφορήθηκε πέρυσι από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βάμου, διανθισμένα με φωτογραφίες μουσικών οργάνων, που επίσης βρήκα στο ίδιο έντυπο, φιλοξενούνται στον σημερινό Παιδότοπο. Και σαν απάντηση στο ρητορικό ερώτημα αν θα μπορούσε η Μουσική να χρησιμοποιηθεί στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αυτό δα έλειπε, να

μην μπορεί ένα τραγούδι ή ένα μουσικό κομμάτι να χρησιμοποιηθεί ως αφόρμηση, αφορμή για συζήτηση, προβληματισμό κι ευαισθητοποίηση, αλλά και ως έκφραση, μετά την επεξεργασία, στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, που χρησιμοποιεί τη διαεπιστημονική προσέγγιση και απευθύνεται στο παιδί ως όλον!

Εκ βαθέων τα συχαρητήρια μου στον υπεύθυνο Λειτουργίας του Κέντρου Φώτη Ποντική και στους συνεργάτες του (Ελένη Δεσποτίδου, Ανδριάννα Μπάσιου και Κωνσταντίνα Παπαδογιαννάκη που είχαν την ευθύνη της συγγραφής και της επιμέλειας του εν λόγω εν-

τύπου που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Κ.Π.Ε. Βάμου και ως βοήθημα για εκπαιδευτικούς που υλοποιούν δράσεις και προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και γι' αυτήν τους την πρωτοβουλία, αλλά και κυρίως για το όλο σπουδαίο έργο του! Ιδιαίτερα φωτεινός ο Περιβαλλοντικός Εκπαιδευτικός Φάρος της περιφερειακής ενότητας Χανίων που "εκπέμπει" απ' τον Κεφαλά!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

Ο εφιάλτης της Περσεφόνης

**Στίχοι: Νίκος Γκάτσος
Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις
Πρώτη ερμηνεία: Μαρία Φαραντούρη**

Εκεί που φύτρωνε φλισκούνι κι άγρια μέντα κι έβγαζε η γη το πρώτο της κυκλάμινο, τώρα χωριάτες παζαρεύουν τα τσιμέντα και τα πουλιά πέφτουν νεκρά στην υψικάμινο.

Κοιμήσου Περσεφόνη στην αγκαλιά της γης, στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ μην ξαναβγείς.

Εκεί που σμίγανε τα χέρια τους οι μύστες ευλαβικά, πριν μπουν στο θυσιαστήριο, τώρα πετάνε αποτσίγαρα οι τουρίστες και το καινούργιο πάν' να δουν διυλιστήριο.

Κοιμήσου Περσεφόνη στην αγκαλιά της γης, στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ μην ξαναβγείς.

Εκεί που η θάλασσα γινόταν ευλογία κι ήταν ευχή του κάμπου τα βελάσματα, τώρα καμιόνια κουβαλάν στα ναυπηγεία άδεια κορμιά, σιδερικά, παιδιά κι ελάσματα.

Κοιμήσου Περσεφόνη στην αγκαλιά της γης, στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ μην ξαναβγείς.

Ο Ρομπέν των καμένων δασών

Στίχοι - Μουσική - Ερμηνεία: Ορφέας Περίδης

Γεννήθηκα μες τη σπηλιά του τσιμεντένιου δράκου./ Από το στόμα του ξερνάει τις φλόγες του θανάτου./ Στένεψε ο κόσμος, στένεψε, στένεψε το μυαλό μου,/ η πολιτεία πιο μικρή απ' το δωμάτιο μου.

Σπίτι, τους φίλους, τη δουλειά, όλους θα τους αφήσω/ δίκως βοήθεια καμιά, μόνος θα πολεμήσω./ Θα πάρω κράνος δικτυωτό απ' το Μοναστηράκι,/ θα βάλω πάνω ένα φτερό μαύρο από κοράκι,/ θα πάρω φυτάρι και κασμά και πετσετέ φουλάρι,/ θα πάρω δρόμους και βουνά πάνω σ' ένα μουλάρι.

Είμ' ο Ρομπέν των καμένων δασών και των πολυκατοικιών.

Γεννήθηκα μέσα στη γη μια ντάλα μεσημέρι/ και σε πλατεία φύτρωσα, σ' ένα μικρό παρτέρι./ Στένεψε ο κόσμος στένεψε, στέρεψε η έμπνευση μου./ Ο αέρας μου λιγότερος απ' την αναπνοή μου.

Είμ' ένα φαλακρό βουνό, γη καταπατημένη./ μπουλντόζα ακυβέρνητη, από κλωστή δεμένη./ Είμαι εδώ, δεν είμαι εδώ, δεν ξέρω, δεν κρατιέμαι/ θηρίο είμαι ακέφαλο, θηρίο που καταριέμαι/, φτάνει ως εδώ, βγάλτε για μένα ένα νόμο/ βάλτε με να περνάω γέρους απ' το δρόμο.

Είμ' ο Ρομπέν των καμένων δασών και των πολυκατοικιών.

Για ιδές περβόλιν όμορφο

Ριζίτικο τραγούδι της Κρήτης

Για ιδές περβόλι όμορφο, για ιδές κατάκρυα βρύση, στο περιβόλι μας στ' ώριο περβόλι μας, τ' όμορφο.

Κι όσα δεντρά έπεψεν ο Θιός όλα είναι φυτεμένα, στο περιβόλι μας στο ώριο περβόλι μας, τ' όμορφο.

Κι όσα πουλιά έπεψεν ο θιός μέσα 'ναι φωλεμένα στο περιβόλι μας στ' ώριο περβόλι μας, τ' όμορφο.

Μέσα σ' εκείνα τα πουλιά ευρέθ' ένα παγώνι ω, το παγώνι μας τ' όμορφο, και χτίζει τη φωλίτσαν του σε μιάς μπλιάς κλωνάρι, στο περβόλι μας, στ' ώριο περβόλι μας τ' όμορφο.

Λεξιλόγιο

Ο Θιός = ο Θεός, Επεψεν = έπεμψε, έστειλε
Ωριο = ωραίο

Βάλια Κάλντα

Στίχοι - Μουσική - Ερμηνεία: Θανάσης Παπακωνσταντίνου

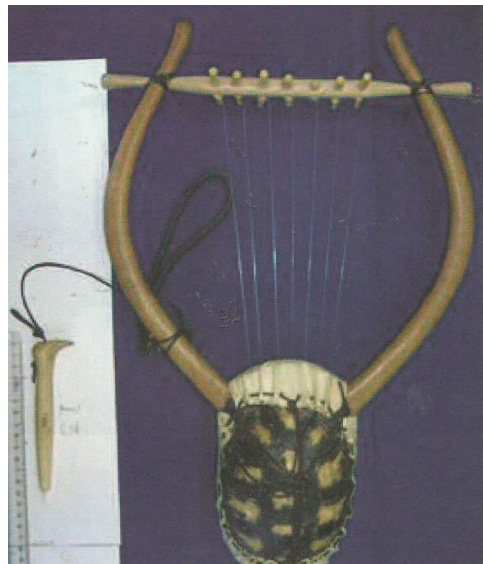
Το νερό στη Βάλια Κάλντα το φυλάγουν οι αγγέλοι.
Μόνο τ' αγριμάκια πίνουν κι όποιος άτυχος δεν ξέρει.

Το νερό στη Βάλια Κάλντα άμα θα το πιεις σε πίνει.
Σ' αγκυλώνει και σ' αφήνει να παραμιλάς.

Φέρνει από μακριά, λέξεις που δεν ξεχωρίζουν.
Ιστορίες που ανθίζουν κάτω από τη γη.

Το νερό στη Βάλια Κάλντα είναι πιο ζεστό απ' το αίμα.
Έτσι εκεί τα μανιτάρια κάνουν την αλήθεια ψέμα.
Το νερό στη Βάλια Κάλντα μόνο με νερό δε μοιάζει.
Απ' το πουθενά πηγάζει κι απ' την άβυσσο.

Φέρνει από μακριά, λέξεις που δεν ξεχωρίζουν.
Ιστορίες που ανθίζουν κάτω από τη γη.

Κηπουρός

Στίχοι - Μουσική - Ερμηνεία: Βαγγέλης Γερμανός

Θα 'θελα να, θα 'θελα να 'μουν κηπουρός
σ' ένα κοραλλένιο κήπο στο βυθό,
γερο πουρός θαυματοποιός,
με τα στοιχεία της νύχτας να μεθώ.

Θα 'θελα να, θα 'θελα να 'μουν παπουτσής,
το χρόνο να μετρώ με το σφυρί,
το γυάλινο γοβάκι της
να κρύψω και κανείς να μην το βρει.

Βάλε βήμα κι έμπα στο χορό.
Γέλα και συ αγαπούλα χρυσή.
Βάλε βήμα κι έμπα στο χορό. Το δάκρυ σου είναι το δικό μου αθάνατο νερό.

Θα 'θελα να, θα 'θελα να 'μουν κυνηγός
χαμένος σ' ένα δάσος μαγικό,
σαν τον Ορφέα το μουσικό
από τις μάγισσες να φαγωθώ.

Μ' αφού δεν είμαι κηπουρός,
ας ήμουν της αγάπης μας φρουρός.
Μ' αφού δεν είμαι κυνηγός,
ας ήμουν στην ποδιά σου ναυαγός.

Βάλε βήμα κι έμπα στο χορό.
Γέλα και συ αγαπούλα χρυσή.
Βάλε βήμα κι έμπα στο χορό. Το δάκρυ σου είναι το δικό μου αθάνατο νερό.

ΧΡΗΣΤΟΣ
ΤΣΑΝΤΗΣ*

Νίκος και Αργυρώ Κοκοβλή

■ Ενα αφιέρωμα με βάση το βιβλίο τους: Άλλος δρόμος δεν υπήρχε. Αντίσταση-Εμφύλιος-Προσφυγιά

Πρώτο Μέρος

Από τη Σμύρνη το 1922, στα Χανιά

Δύο χρονών παιδί ήταν ο Νίκος Κοκοβλής, όταν έφτασε με τους γονείς του και την, μόλις έξι μηνών, αδελφή του στα παράλια της Σάμου. Ήταν Σεπτέμβριος του 1922 και οι φωτιές έκαιγαν ακόμα στα σπίτια της Σμύρνης. Από τη Σάμο, όπου εγκαταστάθηκε η οικογένειά του αρχικά, βρέθηκαν στο Βαμβακόπουλο Χανίων, στο μετόχι Καρά Αλή, μαζί με καμιά τριανταριά ακόμα προσφυγικές οικογένειες.

«Σε κάθε οικογένεια δόθηκε ένα δωμάτιο να στοιβαχτούν πέντε-έξι άτομα και 8 με 10 στρέμματα γης με διάφορες καλλιέργειες», γράφει ο Νίκος Κοκοβλής. Ο πατέρας του πάλευε στα καπνά κι ύστερα στο σκάψιμο για να τα βγάλει πέρα.

Στο Βαμβακόπουλο δεν αναπτύχθηκαν αντιθέσεις ανάμεσα στους πρόσφυγες και τους ντόπιους. «Αλλού όμως κάποιοι επιτίδδαι φωτιάσαν τους ντόπιους, ότι αν δεν έρχονταν οι σκυλοπρόσφυγες, τις περιουσίες των Τούρκων που έφυγαν θα τις μοιράζονταν οι ντόπιοι».

Η “υποδοχή” του δικτάτορα Μεταξά από τους μαθητές των Χανίων

«Σκαλίζοντας τις σπίθες της μνήμης», ο συγγραφέας θυμάται τα παιδικά του χρόνια, τις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου, τότε που άρχισε να παρατηρεί τις κοινωνικές ανισότητες. Περιγράφει τον κάζο που έκαναν οι μαθητές των Χανίων στον Ελληνα φύρερ της 4ης Αυγούστου, όταν ο Μεταξάς επισκέφθηκε την πόλη. Συγκεντρώθηκαν οι μαθητές, αναγκαστικά, στο γυμναστήριο στο “Πεδίο του Αρεως” και γνωρίζοντας ότι άρεσε στον δικτάτορα να τον αποκαλούν “πατέρα”, άρχισαν να φωνάζουν ρυθμικά «πατέρας, πατέρας», μόνο που η ιαχή είχε... αντικατασταθεί και χιλιάδες παιδιά φώναζαν στον φυρερίσκο: «Τέρας-τέρας».

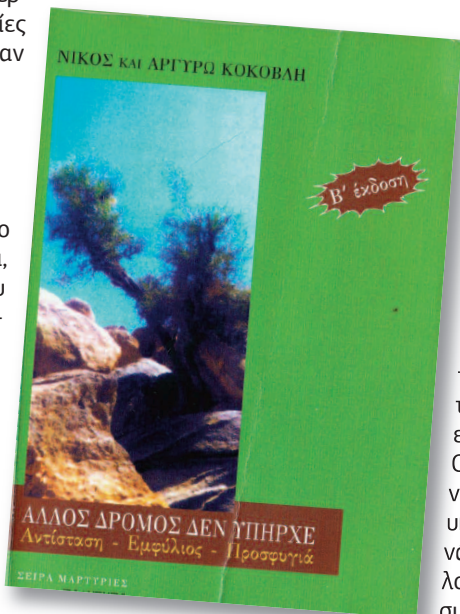
Ο Νίκος Κοκοβλής είχε αποφασίσει να δώσει εξετάσεις για την αεροπορία, αλλά η πρόθεσή του σκόνταψε στα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων. Ετσι, έδωσε με επιτυχία εξετάσεις για την Ανωτάτη Εμπορική, όπου δεν ήταν απαραίτητα τα... πιστοποιητικά φρονημάτων και μάλιστα ήρθε πέμπτος ανάμεσα σε 1400 επιτυχόντες.

Κατοχή - Επιστροφή στην Κρήτη

Η ιταλική εισβολή και η γερμανική που ακολούθησε, τον βρίσκουν στην Αθήνα. Με την είσοδο των ναζί στην πρωτεύουσα συγκροτεί, μαζί με τον Γιάννη Παπασπύρο και με έναν συναγωνιστή που τον έλεγαν Ντίνο, μία αντιστασιακή επιτροπή. Οι απόπειρές του να περάσει με καΐκι στην Κρήτη, δεν είχαν

Μικρά Ασία 1912. Η πρώτη οικογένεια του Γιώργη Κοκοβλή και του δασκάλου Νικόλαου Βεδέ από τη Σάμο.

αποτελεσμα, ώσπου κατάφερε να έρθει σε επαφή με Κρητικούς φαντάρους που κυκλοφορούσαν στην Αθήνα ύστερα από τη συνθηκολόγηση. Στις αρχές Ιούνη του 1941, μαζί με καμιά σαρανταριά συμπατριώτες του, μπαίνει σε ένα παλιό και σαπισμένο καΐκι. Μαζί τους και ο ηρωικός ταγματάρχης πυροβολικού Γιάννης Βαλυράκης. Υστερα από ένα περιπετειώδες ταξίδι έφτασαν στο λιμάνι των Χανίων.

Γερμανοί στρατιώτες τους είδαν και τους οδήγησαν στη Κομαντατούρ όπου τους κατέγραψαν και τους έδωσαν κλήση επιστράτευσης για καταναγκαστική εργασία. Ο Νίκος Κοκοβλής βρέθηκε να φορτώνει και να ξεφορτώνει γερμανικά καμιόνια στην υπηρεσία ανεφοδιασμού στρατιωτικών μονάδων, στην Αγορά των Χανίων, μαζί με άλλους Έλληνες επιστρατευμένους. Παράλληλα συνάντησε την οικογένειά του και την αδελφή του, η οποία νοίκιαζε ένα σπίτι στη

συνοικία της Νέας Χώρας. «Πολύ παραξενευτήκα...» λέει στο βιβλίο, «σαν έμαθα ότι τώρα με την Κατοχή το νοίκι πληρώνεται με λάδι. Πέντε κιλά έδινε».

Σαμποτάζ και πρώτες αντιστασιακές οργανώσεις

Ο Ν. Κοκοβλής έψαξε αμέσως να μάθει για την κατάσταση της Αντίστασης και να συνδεθεί με πυρήνες της. Συναντήθηκε με το Νότη Παριωτάκη αρχικά κι ύστερα με τον Μίμη Λιονάκη (τέλη του 1941). Επειτα από λίγο τον προσέγγισε ο τότε γραμματέας της εργατικής αχτίδας του Κ.Κ.Ε. που του συστήθηκε σαν “Ματρογιώργος”. Αμέσως ξεκίνησε η οργανωτική δουλειά στους εργάτες που δούλευαν στην υπηρεσία ανεφοδιασμού στρατιωτικών μονάδων και η υπονόμηση των γερμανικών σχεδίων.

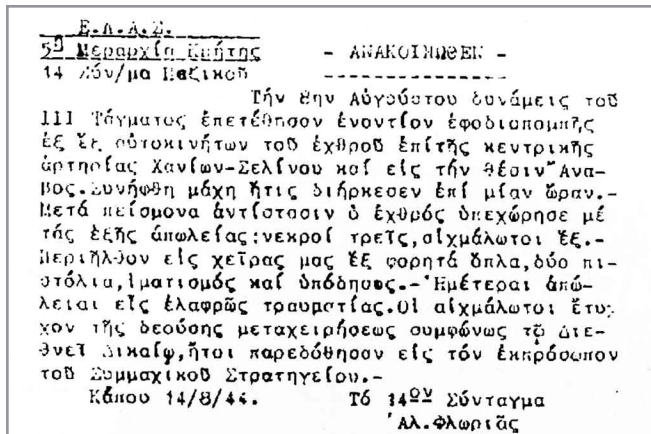
Οι εργάτες ακρήστευαν τα άρβυλα και το ρουχισμό που προοριζόταν για τους ναζί στην Αφρική. Εσκιζαν τα παπούτσια, έβαζαν μέσα στα κουτιά αποστολής δυο μπότες για το ίδιο πόδι, έτσι που να αχρηστεύονται.

«Το εγχείρημά μας δεν πήγε άσχημα. Από τα δυο χιλιάδες ζευγάρια άρβυλα που στάλθηκαν στο γερμανικό στρατό στην Αφρική, τα χίλια οκτακόσια ήταν άχρηστα», γράφει ο Νίκος Κοκοβλής ο οποίος συνελήφθη από τους Γερμανούς ως ύποπτος για σαμποτάζ. Όμως οι ναζί δεν κατάφεραν να βρουν πειστήρια κι έτσι αφέθηκε ελεύθερος, για να περάσει πλέον, αναγκαστικά, στην παρανομία. Ο Ν. Κοκοβλής αναλαμβάνει πλέον την επίβλεψη δεκάδων παράνομων πυρήνων. Η σύνδεσή του με το Κόμμα γινόταν πλέον μέσω του Κώστα Ηλιάκη κι αργότερα μέσω του Γιώργη Βαγιάνη.

Το Π.Α.Μ., η Α.Ε.Α.Κ., και τα σχέδια των Αγγλων για απόσπαση της Κρήτης από την Ελλάδα

Ο συγγραφέας περιγράφει την ίδρυση των δύο πρώτων αντιστασιακών οργανώσεων στην Κρήτη, αμέσως μετά από την κατάληψή της από τους Γερμανούς. Η μία ιδρύθηκε στο Ηράκλειο από εξόριστους κομμουνιστές οι οποίοι απέδρασαν από τη Φολέγανδρο και συγκρότησαν το Π.Α.Μ. (Παγκρήτιο Απελευθερωτικό Μέτωπο), οργάνωση που συγχωνεύτηκε με το ΕΑΜ στη συνέχεια.

Η δεύτερη ομάδα ήταν η Α.Ε.Α.Κ. (Ανώτατη Επιτροπή Αγώνος Κρήτης). Στις αρχές του 1942 το ΕΑΜ και η Α.Ε.Α.Κ. ήρθαν σε συνεννόηση, γεγονός όμως που δεν το ήθελαν οι Άγγλοι. Στόχος της αγγλικής πολιτικής, πριν ακόμα από την απελευθέρωση της Κρήτης από τους Τούρκους και την ένωσή της με την Ελλάδα, ήταν η “ανεξαρτησία” του νησιού, στόχος που δεν είχε αλλάξει και που μέσα στις συνθήκες του πολέμου μεταφραζόταν σε δραστηριότητα με σκοπό την απόσπαση της Κρήτης από την Ελλάδα

Ανακοινωθέν της 5ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ, υπογεγραμμένα από το Αλ. Φλωρά, ψευδώνυμο του Κρίτωνα Κουανίδη.

και την αυτονομισή της.

«Γι’ αυτό και φρόντισαν να εξουδετερώσουν τα πατριωτικά στοιχεία της Α.Ε.Α.Κ. που ήταν δυνατό να εναντιωθούν στα αγγλικά σχέδια: Απήγαγαν τον συνταγματάρχη Ανδρέα Παπαδάκη (ιδρυτή της οργάνωσης) μαζί με την οικογένειά του και τους μετέφεραν στην Αίγυπτο, όπου τον απομόνωναν. Ερίξαν τον Ανδρέα Πολέντα (φοιτητής, ιδρυτικό μέλος της Α.Ε.Α.Κ. από τα Χανιά) στα χέρια των Γερμανών που τον εκτέλεσαν. Και ο Ιωαννίδης (ιδρυτικό μέλος της οργάνωσης από το Λασιθί) “έπεσε” σε ενέδρα των κατακτητών και σκοτώθηκε. Ετσι η Α.Ε.Α.Κ. διαλύθηκε και πάνω στα ερείπιά της ιδρύθηκε το 1943 η Εθνική Οργάνωση Κρήτης από ξεκάθαρα φιλοαγγλικά στοιχεία», γράφουν οι Νίκος και Αργυρώ Κοκοβλή στο βιβλίο τους (εκδόσεις Πολύτυπο, 2002).

Η ορμητική ανάπτυξη του ΕΑΜ και του ΕΛΑΣ στα Χανιά

Στα Χανιά γραμματέας της Επιτροπής Πόλης του ΕΑΜ ανέλαβε ο πολιτικός μηχανικός Κωστής Παπαδάκης με οργανωτικούς βοηθούς τον Νίκο Κοκοβλή και τον Γρηγόρη Καργιαννάκη. Μέσα σε λιγότερο από ένα χρόνο τα μέλη του ΕΑΜ ξεπέρασαν τους πέντε χιλιάδες στην πόλη και τους δεκαπέντε χιλιάδες στο νομό. Από αυτή την πηγή αντλούσε τις δυνάμεις του και ο ΕΛΑΣ. Τις βάσεις της συγκρότησης του ΕΛΑΣ είχε θέσει ο στρατηγός Μάντακας που αργότερα μεταφέρθηκε στο Γενικό Αρχηγείο του ΕΛΑΣ. Υπεύθυνος των αντάρτικων ομάδων στο Νομό Χανίων ήταν ο ήλρχος Κρίτωνα Κουανίδης (Αλκης Φλωριάς). Την ορμητική ανάπτυξη του ΕΑΜ στο νομό Χανίων ακολούθησε και η αντίστοιχη του ΕΛΑΣ, ο οποίος συγκρότησε την πρώτη ισχυρή ομάδα του το καλοκαίρι του 1943.

Ο ΕΛΑΣ έδωσε μια σειρά από μεγάλες μάχες με τους ναζί όπως: στα Τοπόλια, την Αχλάδα, τα Μυλωνιανά, στους Ποταμούς, στη Βιάνο, στον Ψηλορείτη, την Εμπαρο, τα Πεζά, τα Ανώγεια, την Μπαλέ και τη μεγαλύτερη, τη Μάχη της Παναγιάς (Κεραμειών).

Ο Σούμπερ

Ενα βράδυ στη διάρκεια της κατοχής ο Νίκος Κοκοβλής περπατούσε με τον αδελφικό του φίλο Απόστολο Ντουκάκη στο Ενετικό λιμάνι των Χανίων. Φεύγοντας από το Συντριβάνι προς τα “Νέα Καταστήματα” ένας μεθυσμένος Γερμανός στρατιώτης έπεσε πάνω τους. Ο Κοκοβλής αντέδρασε και φώναξε στον Γερμανό, μα δεν πρόλαβε να τελειώσει τη φράση του και δέχτηκε ένα χαστούκι από κάποιον Γερμανό λοχία που ήρθε από πίσω του. Πριν εκείνος αντιδράσει, ο Γερμανός λοχίας έπιασε ήδη το πιστόλι του και φώναξε απειλητικά: “φύγε!”. Υστερα έμαθε πως ο αυτός ο λοχίας ήταν ο οργανωτής των προδοτικών “Ταγμάτων Ασφαλείας” στο Ηράκλειο, υπεύθυνος για σφαγές, για βιασμούς κοριτσιών και για δολοφονίες στην Κρήτη και αλλού (πάνω από 3.000 εκτελέσεις αμάχων). Ο Κοκοβλής είχε γλυτώσει, κυριολεκτικά, από του χάρου τα δόντια.

Το τάγμα του Σούμπερ χτυπήθηκε και διαλύθηκε από αντάρτες του ΕΛΑΣ στα Μεσκλά την Πρωτοχρονιά του 1944. Ο ίδιος ο σφαγίας παρίστανε μετά τον πόλεμο τον... “Ελληνα”(!!) προκειμένου να γλυτώσει, όμως αναγνωρίστηκε και τον συνέλαβαν. Παράπεμφθηκε σε δίκη, καταδικάστηκε και εκτελέστηκε. Τα τελευταία του λόγια μπροστά στο εκτελεστικό απόσπασμα ήταν: «Εύχομαι και ελπίζω η Γερμανία να γίνει πάλι μεγάλη και να εκδικηθεί για αυτά που υποφέρω!!».

*Ο Χρήστος Τσαντής είναι συγγραφέας και σύμβουλος ψυχικής υγείας.
<http://christostsantis.com/>

Η σβάστικα στο ιστορικό λιμάνι των Χανίων.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Ανάρτηση φωτογραφιών παιδιών στο διαδίκτυο

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΙΧΑ

ΑΠΕ-ΜΠΕ » *Μωράκι τραβάει και βγάζει την πάνα του, 3χρονο κοριτσάκι κάνει την πρώτη του βουτιά στη θάλασσα, 6χρονο αγοράκι κλαίει πρώτη μέρα στο σχολείο, 12χρονη μασάει επιδεικτικά τσίχλα κ.λπ. φωτογραφίες με προσωπικές στιγμές παιδιών που κατακλύζουν το διαδίκτυο και έχουν “ανεβάσει” οι γονείς τους.*

Ε αφορμή την είδηση, που δημοσιεύθηκε πριν από λίγες ημέρες στο διεθνή Τύπο, ότι μία 18χρονη στην Αυστρία μίλησε τους γονείς της γιατί αναρτούσαν φωτογραφίες της ίδιας, όταν ήταν παιδί και έφηβη, στο facebook, χωρίς τη συγκατάθεσή της, παραβιάζοντας την ιδιωτικότητα της, ειδικοί μιλούν στο ΑΠΕ-ΜΠΕ για το συγκεκριμένο φαινόμενο και απαντούν στο ερώτημα: «Τελικά, να ανεβάζουν οι γονείς φωτογραφίες των παιδιών τους στο διαδίκτυο»;

Από τις δηλώσεις τους προκύπτει ότι δεν πρόκειται καταρχήν για μία παράνομη ενέργεια, πρέπει όμως, να δίνεται προσοχή από τους γονείς στην ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων των παιδιών, της ιδιωτικής τους ζωής, αλλά και στη σημασία που έχει η εξασφάλιση της προηγούμενης συγκατάθεσης των παιδιών τους, κυρίως των εφήβων.

Τα δικαιώματα του παιδιού

«Θεωρούμε ότι ανεξάρτητα από το εάν οι φωτογραφίες, στις οποίες απεικονίζεται το παιδί αποτυπώνουν προσωπικές στιγμές που το φέρνουν σε δύσκολη θέση, τώρα ή στο μέλλον, ή όχι, δεν παύουν να αποτελούν προσωπικά δεδομένα και κομμάτι του “ψηφιακού αποτυπώματός” του» τονίζει ο Συνήγορος του Παιδιού. Όπως έγινε γνωστό μέσα από τα δημοσιεύματα του διεθνούς Τύπου, ο πατέρας της 18χρονης στην Αυστρία υποστηρίζει πως είχε κάθε δικαίωμα ως γονιός να “ανεβάζει” φωτογραφίες της κόρης του στο facebook, παρά τη δική της άρνηση. Για το Συνήγορο του Παιδιού, «η επιθυμία ενός γονέα να απαθανατίζει στιγμές της ζωής του παιδιού του είναι απολύτως κατανοητή, ωστόσο από τη στιγμή που φωτογραφίες δημοσιεύονται σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παύουν να είναι προσωπικές, αποποιοιούμαστε τα πνευματικά δικαιώματά τους, γίνονται δημοσίως και εύκολα προσβάσιμες και διαθέσιμες προς όλους, μπορούν να υποστούν αλλαγές και να χρησιμοποιηθούν από (κακόβουλους) τρίτους και δεν διαγράφονται οριστικά (ακόμη και αν διαγραφεί το προφίλ, πολλές πληροφορίες δεν αφαιρούνται και ενδέχεται να υπάρχουν αλλού στο διαδίκτυο). Με άλλα λόγια, η ανάρτηση από γονείς στοιχείων των παιδιών τους (φωτογραφίες, βίντεο, ονόματα, τοποθεσίες, στοιχεία σχολείου, φίλων κ.λπ.) στο διαδίκτυο ενδέχεται να θέσει, άθελά τους και εν αγνοία τους, τα παιδιά τους σε κίνδυνο. Θεωρώντας δεδομένη την αίσθηση ευθύνης και αγάπης προς το παιδί τους και στο πλαίσιο της άσκησης του γονικού τους ρόλου, ενθαρρύνουμε τους γονείς να συζητήσουν και να συνεργαστούν μεταξύ τους και με το παιδί τους, με γνώμονα το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού, την προστασία της εικόνας και της ταυτότητας του και την αποφυγή

προβλημάτων και δυσάρεστων καταστάσεων στο παρόν ή στο μέλλον».

Ο Συνήγορος του Παιδιού λαμβάνει συχνά αναφορές που «κυρίως αφορούν διαφωνίες διαζευγμένων γονέων για το χειρισμό αναρτήσεων με τα παιδιά τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στο πλαίσιο του διαμεσολαβητικού του ρόλου και της αποστολής του για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού, υπενθυμίζει στους γονείς ότι σύμφωνα με το νόμο η ιδιωτική ζωή των ανηλίκων πρέπει να προστατεύεται («Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του», Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού Ν. 2101/92, άρθρο 16). Επιπλέον, επισημαίνει ότι «για το ζήτημα αυτό πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη και η γνώμη του παιδιού, δεδομένου ότι το θέμα το αφορά άμεσα, όπως άλλωστε προβλέπεται και στο άρθρο 12 του προαναφερθέντος νόμου («Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητάς του.....»).

Προσωπικά Δεδομένα

«Η συγκεκριμένη υπόθεση -με την ιδιαιτερότητα της- αναδεικνύει περίτρανα», σύμφωνα με τον Δημήτρη Ζωγραφόπουλο, νομικό ελεγκτή της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) ότι «η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι ένα από τα μεγαλύτερα, ένα από τα σπουδαιότερα νομικά ζητήματα της εποχής μας, και, πλέον, ένα σοβαρότατο κοινωνικό πρόβλημα». Ο κ Ζωγραφόπουλος εκφράζει τη βεβαιότητα ότι η κατάσταση θα γίνεται όλο και πιο κρίσιμη τα επόμενα χρόνια, για τον απλούστατο λόγο ότι αυξάνουν οι πιθανότητες επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και οι τεχνικές επεξεργασίας τους. «Για παράδειγμα, όταν μιλάμε για το “διαδίκτυο των πραγμάτων” (internet of the things - IoT), όπου πράγματα που υπάρχουν στον περιβάλλοντα χώρο μας, στο σπίτι μας, που παραδοσιακά θεωρείται άσυλο, στο αυτοκίνητό μας, στις συσκευές που φέρουμε πάνω μας, θα διασυνδέονται μεταξύ τους μέσω του διαδικτύου και θα μεταφέρουν προσωπικά μας δεδομένα (σε ποιους άραγε και για ποιους σκοπούς);, η κοινή λογική μας -και η λογική που διέπει τη νομοθεσία- πρέπει να γίνεται συνεχώς περισσότερο προστατευτική».

Είναι σημαντικό οι γονείς να συνειδητοποιήσουν ότι όταν αναρτούν φωτογραφίες των παιδιών τους στο διαδίκτυο, αυτομάτως, όπως εξηγεί ο κ Ζωγραφόπουλος, διενεργούν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και καθίστανται από το νόμο (κυρίως από την ισχύουσα οδηγία 95/46 της ΕΕ καθώς και το Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στην ΕΕ, που θα ισχύσει από το Μάιο του 2018) υπεύθυνοι επεξεργασίας. Φέρουν, συνεπώς, αμέριση την ευθύνη για τα δεδομένα που επεξεργάζονται και την ασφάλεια των δεδομένων αυτών. Το πρόβλημα είναι ότι οι γονείς πράττουν ανάλογα με την αντίληψη που οι ίδιοι έχουν για το τι είναι επιτρεπτό και αναγκαίο».

Τον Μάιο του 2018, όταν θα τεθεί σε ισχύ ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ θα θέσει πιο αυστηρές προϋποθέσεις για την παροχή της συγκατάθεσης για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Περιλαμβάνει ειδική διάταξη για τη συγκατάθεση παιδιού σε σχέση με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως είναι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (άρθρο 8). Μολονότι το πλαίσιο γίνεται λοιπόν, πιο αυστηρό - προβλέποντας επίσης μεταξύ άλλων ότι ένα παιδί για να αποκτήσει facebook θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 16 ετών ή αν είναι μεταξύ 13 και 16, μόνο εφόσον η συγκατάθεση παρέχεται από τα πρόσωπα που έχουν τη γονική μέριμνα - ουσιαστικά δεν επιλύει ζητήματα όπως αυτό της 18χρονης.

Αυτό, σύμφωνα με τον νομικό ελεγκτή της ΑΠΔΠΧ, «αναδεικνύει το γεγονός ότι οι γονείς πρέπει οπωσδήποτε να έχουν επίγνωση ότι η ανάρτηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνιστά μια απεμπόληση κατά κάποιο τρόπο του δικαιώματος που έχει το ίδιο το παιδί στη δική του εικόνα και στη δική του προσωπικότητα. Είναι πολύ διαφορετικό το να δημιουργήσει ένα άλμπουμ με φωτογραφίες, που βρίσκεται φυλαγμένο στο σπίτι και το δείχνεις σε συγγενείς και φίλους από το να το αναρτάς σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, πόσο μάλλον όταν το προφίλ, που δημιουργείται, είναι εν δυνάμει ανοικτό σε δεκάδες, χιλιάδες άτομα. Ο καθένας -ακόμα και παντελώς άγνωστος- μπορεί όχι απλά να δει τη φωτογραφία, αλλά να την κατεβάσει στον υπολογιστή του, να την επεξεργαστεί και να τη φυλάξει εφ' όρου ζωής, με όποιους κινδύνους αυτό συνεπάγεται για ένα πρόσωπο».

Ως απάντηση στην αντίληψη κάποιων γονέων ότι «εγώ δεν έχω κάτι να κρύψω», ο κ. Ζωγραφόπουλος υπογραμμίζει ότι δεν πρέπει να συγχέουμε τη διαφάνεια με την έκθεση. «Η αρχή της διαφάνειας απευθύνεται κυρίως σε φορείς τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτι-

Ψυχολογικές συνέπειες για το παιδί

«Δεν υπάρχει λόγος να γίνεται κάτι τέτοιο. Οι προσωπικές μας στιγμές ανήκουν σ' εμάς, δεν υπάρχει λόγος να δημοσιοποιούνται. Εφόσον όμως, το επιλέγει η οικογένεια, θα πρέπει να γίνεται με κάποια ποιοτική και ποσοτική ασφάλεια, να υπάρχουν κάποια όρια» απαντά η Αρτεμής Τσίτσικα, επίκουρη καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, υπεύθυνη του τμήματος τεχνολογίας της Μονάδας Εφηβικής Υγείας και της Γραμμής Στήριξης “ΜΕ Υποστηρίζω” που λειτουργεί στο Νοσοκομείο Παίδων “Π. & Α. Κυριακού».

Όπως σημειώνει: «Μερικοί γονείς επιλέγουν αυτό τον τρόπο, να δημοσιοποιούν οικογενειακές στιγμές και κάποιες προσωπικές στιγμές των παιδιών, χωρίς να ξέρουμε ποια μπορεί να είναι η αντίδρασή τους στο μέλλον. Είναι σημαντικό, όμως, να τηρούνται κάποια όρια, να μην εκτίθεται το παιδί με οποιοδήποτε τρόπο, να σκεφτόμαστε το μέλλον».

Για παράδειγμα, όπως εξηγεί η κα Τσίτσικα, να εξετάζουν οι γονείς «αν θα επιλέξουν να δημοσιοποιήσουν πολύ προσωπικές στιγμές του παιδιού σε ηλικία που το παιδί δεν καταλαβαίνει ή στιγμές που το εκθέτουν με οποιοδήποτε τρόπο και που στο μέλλον θα μπορούσαν να του δημιουργήσουν πρόβλημα ή φωτογραφίες που δείχνουν πού μένει ή προσωπικά του αντικείμενα. Αυτό θα πρέπει να το προσέχουν πολύ».

Επίσης, υπογραμμίζει την ανάγκη συνεννόησης με το ίδιο το παιδί: «σίγουρα αυτό πρέπει να γίνεται σε επικοινωνία με το παιδί, όταν αρχίσει να καταλαβαίνει και να συζητά, να επιλέγει τι θέλει, και μέσα από αυτή τη διαδικασία να καταλαβαίνει και το ίδιο τι σημαίνει προσωπικά δεδομένα, τι κρατώ για τον εαυτό μου, τι μπορώ να δημοσιοποιήσω».

κού τομέα. Εδώ, δεν τίθεται θέμα διαφάνειας στην προσωπική ζωή, η προσωπική ζωή εξ ορισμού καλύπτεται από ιδιωτικότητα, η οποία κάμπτεται κατ' εξαίρεση. Ομοίως, δεν πρέπει να συγχέουμε την ιδιωτικότητα με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι έννοιες είναι συγγενείς, αλλά όχι ταυτόσημες. Η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν καλύπτει μόνο τις καθαρά ιδιωτικές στιγμές ενός παιδιού (παιχνίδι, ύπνο, φιλικές σχέσεις, κ.λπ.), μπορεί να καλύπτει και δημόσιες στιγμές του. Για παράδειγμα, δεν επιτρέπεται κάποιος χωρίς τη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου γονέα να φωτογραφίσει ένα παιδί δημοσίως, π.χ. στην παρέλαση ή στο σχολείο, και να αναρτήσει τη φωτογραφία στο διαδίκτυο. Η έλλειψη της συγκατάθεσης του παιδιού, όπως αυτή παρέχεται από τους γονείς του, καθιστά την επεξεργασία αυτή παράνομη».

Συμπερασματικά, ο κ Ζωγραφόπουλος τονίζει ότι «οποιοδήποτε νομικό πλαίσιο θα παρέχει ατελή νομική προστασία σε πρόσωπα όπως η κοπέλα από την Αυστρία. Γιατί η νομική προστασία θα παρέχεται εκ των υστέρων, αφού έχει γίνει το “κακό”». «Προσωπικά» διευκρινίζει, «επιμένω στο ότι η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι πρωτίστως θέμα κουλτούρας και η κουλτούρα χτίζεται με την εκπαίδευση. Είναι ταυτόχρονα υπόθεση του καθενός μας και υπόθεση συλλογική, αφορά όλους τους φορείς σε όλους τους τομείς της κοινωνικής και οικονομικής ζωής (στη δουλειά, στο σχολείο, στα ΜΜΕ, κ.λπ.). Όλοι πρέπει να έχουν συνείδηση ότι τα προσωπικά δεδομένα είναι προστατευόμενο έννομο αγαθό».

Βαρυτικά κύματα

■ Ενα νέο παράθυρο για τη μελέτη του σύμπαντος, ένας νέος κλάδος της αστρονομίας γεννιέται

11 Φεβρουαρίου 2016. Μια μέρα ορόσημο για την επιστήμη και ειδικά για τη Φυσική και την Κοσμολογία. Είναι η ημέρα που ανακοινώνεται επίσημα από τον καθηγητή φυσικής του Πανεπιστημίου της Florida, David Reitze, η ανίχνευση, για πρώτη φορά, βαρυτικών κυμάτων.

Ήταν η πολυπόθητη για δεκαετίες ανίχνευση, για την οποία είχαν δαπανηθεί τεράστια χρηματικά ποσά και για την οποία είχαν δουλέψει για χρόνια πλήθος επιστημόνων. Το γεγονός, αν και αναφέρθηκε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ως σημαντικό, δεν έτυχε προβολής αντάξιας της σημασίας του. Και αυτό ήταν σε κάποιο βαθμό αναμενόμενο και δικαιολογημένο καθόσον, για το ευρύτερο κοινό, τα βαρυτικά κύματα είναι κάτι το άγνωστο.

Σκοπός του άρθρου αυτού είναι να παρουσιάσει την ιστορικής σημασίας επιστημονική επιτυχία με μια γλώσσα κατανοητή από τον μη ειδικό. Για το λόγο αυτό θα αποφύγουμε -όσο είναι δυνατό- τη χρήση ειδικής επιστημονικής ορολογίας, ώστε να γίνει κατανοητό από τον απλό πολίτη τι είναι τελικά αυτό που ανακαλύφθηκε και γιατί είναι τόσο σημαντικό.

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Την ύπαρξη βαρυτικών κυμάτων είχε προβλέψει ο μεγάλος φυσικός του 20ου αιώνα, ο Άλμπερτ Αϊνστάιν. Ο μεγάλος αυτός φυσικός στη “Γενική θεωρία της σχετικότητας” που δημοσίευσε το 1916 προέβλεπε θεωρητικά την ύπαρξη των βαρυτικών κυμάτων. Οστόσο για δεκαετίες, κανένας δεν έδωσε σημασία, ίσως και ο ίδιος να τα θεωρούσε ως μαθηματικό δημιούργημα των υπολογισμών του και όχι ως μια πραγματικότητα. Είκοσι χρόνια αργότερα, το 1936, ο Αϊνστάιν ασχολήθηκε ξανά με το θέμα αυτό, αλλά αυτή τη φορά κατέληξε ότι δεν υπάρχουν τα βαρυτικά κύματα! Μάλιστα έστειλε προδημοσίευση σχετικό άρθρο σε πολύ γνωστό επιστημονικό περιοδικό με τίτλο “υπάρχουν βαρυτικά κύματα;”. Ευτυχώς για τον ίδιο, ο κριτής του περιοδικού αντιλήφτηκε ότι ο Αϊνστάιν είχε κάνει κάποια μαθηματικά λάθη, τον ειδοποίησε και εκείνος απέσυρε το άρθρο πριν δημοσιευθεί! Έτσι τα χρόνια περνούσαν και η θεωρία των βαρυτικών κυμάτων είχε σχεδόν ξεχαστεί. Μέχρι που η Γαλλίδα φυσικομαθηματικός Ιβόν Σοκέ-Μπρυά, το 1951, απέδειξε μαθηματικά ότι αν η γενική σχετικότητα είναι ορθή, τότε θα πρέπει να υπάρχουν τα βαρυτικά κύματα. Όμως η γενική θεωρία της σχετικότητας ολοένα γινόταν αποδεκτή από την επιστημονική κοινότητα, παρά τους αρχικούς δισταγμούς. Αυτός είναι ο λόγος που άρχισαν ξανά να γίνονται πλήθος πειραμάτων για να επιβεβαιωθεί η ύπαρξη τους. Κανένα όμως πείραμα δεν είχε καταφέρει μέχρι σήμερα να τα ανιχνεύσει.

Το 1970 είχαμε μια έμμεση επιβεβαίωση ύπαρξης βαρυτικής ακτινοβολίας από τους Hulse και Taylor με τη παρατήρηση ενός συστήματος διπλού πάλαρ (αστέρες νετρονίων). Παρατήρησαν και μέτρηση, με απίστευτη ακρίβεια, ότι η συχνότητα των ραδιοπαλμών που εξέπεμπε το σύστημα αυτό μειωνόταν κατά 75 εκατομμυριοστά του δευτερολέπτου κάθε έτος! Αυτό σημαίνει ότι έχαναν ενέργεια -“βαρυτική” ενέργεια- και μάλιστα τόσο όση ακριβώς προέβλεπε η θεωρία του Αϊνστάιν (με ελάχιστη υπόκλιση 0,5%). Για την ανακάλυψη τους αυτή τιμήθηκαν το 1993 με το Νόμπελ Φυσικής.

Τι είναι όμως αυτά βαρυτικά κύματα

Ο Αϊνστάιν πρόβλεψε ότι όταν ένα σώμα επιταχύνεται εκπέμπει ένα είδους κύματα, τα βαρυτικά κύματα(1). Μόνο που τα κύματα αυτά είναι τόσο ασθενή που δεν είναι δυνατόν να ανιχνευθούν παρά μόνο αν τα επιταχυνόμενα σώματα είναι τεραστίων μαζών, επιταχύνονται πολύ γρήγορα και οι συσκευές ανίχνευσής τους είναι εξαιρετικά ευαίσθητες. Σώματα τόσο μεγάλων διαστάσεων δεν μπορούμε βέβαια να βρούμε στη γη καθόσον και η ίδια η γη είναι ένα μικρό, πολύ μικρό σώμα σε κοσμική κλίμακα.

Μια λύση είναι ένα πολύ μεγάλο άστρο, π.χ. ένα άστρο νετρονίων(2) ή μια μαύρη τρύπα. Για να έχουμε και επιτάχυνση στο σώμα αυτό, θα πρέπει να μη πάρουμε ένα μόνο άστρο αλλά ένα σύστημα

“διπλών” άστρων. Τα δύο αυτά άστρα περιστρέφονται γύρω από το κοινό κέντρο μάζας τους. Η περιστροφή αυτή είναι μια επιταχυνόμενη κίνηση (έχει “κεντρομόλο επιτάχυνση” όπως λέμε στη Φυσική).

Επίσης, η σύγκρουση δύο μαύρων τρυπών θα πρέπει να δημιουργεί ανιχνεύσιμα κύματα βαρύτητας. Θα μπορούσαμε επίσης να βρούμε βαρυτικά κύματα μετά από μια έκρηξη ενός σουπερνόβα. Η μεγάλη έκρηξη από την οποία δημιουργήθηκε το σύμπαν, το περίφημο Big Bag, θα πρέπει επίσης να δημιούργησε ένα τεράστιο βαρυτικό κύμα το οποίο ίσως να κατακλύζει ακόμα και τώρα το σύμπαν όπως κάνει η κοσμική ακτινοβολία μικροκυμάτων (3).

Θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι τα βαρυτικά κύματα διαδίδονται μέσα στο χωροχρόνο (στο χώρο δηλ. των τεσσάρων διαστάσεων με τις τρεις διατάσεις του χώρου και μία χρονική). Η διάδοση αυτή των βαρυτικών κυμάτων, κατά τον Αϊνστάιν, θα πρέπει να προκαλεί μικρές παραμορφώσεις, “ρυτιδώσεις”, “τρεμουλίασμα”, στον χωροχρόνο. Όπως μια βάρκα που πλέει σε τελείως ήρεμη θάλασσα δημιουργεί “ρυτιδώσεις”, οι οποίες διαχέονται σε ολοένα μεγαλύτερο μέρος της επιφάνειας του νερού. Αυτές λοιπόν οι ρυτιδώσεις του χωροχρόνου σημαίνουν ότι ο χώρος επιμηκύνεται και βραχύνεται και ο χρόνος συστέλλεται και διαστέλλεται. Όταν τα βαρυτικά κύματα “συναντούν” ένα αντικείμενο, αλλοιώνουν το μέγεθός του - συστέλλοντας τη διάστασή του που είναι παράλληλη με τη διεύθυνση διάδοσης των κυμάτων και διαστέλλοντάς το στο επίπεδο που είναι κάθετο στη διεύθυνση. Μια τέτοια λοιπόν πολύ μικρή παραμόρφωση του χρόνου και του χώρου θα μπορούσαμε να ανιχνεύσουμε αρκεί να βρούμε τον τρόπο να μετρήσουμε μια τόσο μικρή -απειροελάχιστη!- μεταβολή.

Πως ανακαλύφθηκαν τα βαρυτικά κύματα

Για την ανίχνευση λοιπόν μιας απειροελάχιστης μεταβολής του μήκος που θα προκαλούσαν τα βαρυτικά κύματα σε ένα αντικείμενο κατασκεύασαν δύο ανιχνευτές -έναν στην πολιτεία της Ουάσιγκτον (ΝΑ των ΗΠΑ) και έναν ακόμα στη Λουιζιάνα (ΒΔ των ΗΠΑ). Ονομάστηκαν LIGO (4). Καθένας από τους δύο ανιχνευτές αποτελείται από δύο σωλήνες τοποθετημένους κάθετα ο ένας στον άλλο, μέσα στους οποίους υπάρχουν δέσμες λέιζερ που μετρούν το μήκος των σωλήνων με εξαιρετικά μεγάλη ακρίβεια (5). Τα βαρυτικά κύματα θα γίνονταν θεωρητικά αντιληπτά από μικρές μεταβολές στο μήκος των δύο σωλήνων, λόγω της παραμόρφωσης του χώρου. Οι σωλήνες έχουν μήκος 4 χιλιόμετρα, και η πειραματική αυτή διάταξη μπορεί να μετρά μεταβολές τουλάχιστον 1.000 φορές μικρότερες από τη διάμετρο ενός ατόμου! (6).

Να αναφέρουμε εδώ ότι για το πείραμα αυτό εργάστηκαν 1015 επιστήμονες (μεταξύ αυτών πέντε Ελληνικής καταγωγής) για δεκαετίες υπό την επιστημονική καθοδήγηση του Γερμανού φυσικού Ράινερ Γουάις και των Αμερικανών φυσικών Ρονάλντ Ντρέμπερ και Κιπ Θόρν. Το αρχικό κόστος ήταν 250 εκατομμύρια δολάρια και η αναβάθμιση που του έγινε το 2010-15 άλλα 205 εκατομμύρια δολάρια.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2015, καταγράφηκε σήμα πρώτα στη Λουιζιάνα και, επτά χιλιοστά του δευτερολέπτου αργότερα, στη διάταξη της Ουάσιγκτον. Ονομάστηκε GW150914, με το αριθμητικό τμήμα να αναφέρεται στην ημερομηνία ανακάλυψής του. Το βαρυτικό κύμα δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση δύο μελανών οπών, με μάζες 36 και 29 φορές μεγαλύτερες από τη μάζα του Ηλιου, σε απόσταση περίπου 1,3 δισεκατομμυρίων ετών φωτός από τη Γη. Η συγχώνευση δύο μελανών είναι ένα φαινόμενο όπου δύο μαύρες τρύπες αρχίζουν να στροβιλίζονται η μία γύρω από την άλλη, με συνεχώς αυξανόμενη ταχύτητα και με την μία να πλησιάζει την άλλη. Όταν τελικά συγχωνευθούν, προκύπτει μία νέα μαύρη τρύπα. Στην περίπτωση μας η διάρκεια της συγχώνευσης κράτησε μόλις 20 χιλιοστά του δευτερολέπτου και οι δύο μαύρες τρύπες έχασαν, ούτε λίγο ούτε πολύ, ενέργεια αντίστοιχη με 3 ηλιακές μάζες! Αυτή η ενέργεια δεν μετατράπηκε σε φως αλλά σε βαρυτικά κύματα που κατέκλεισαν το σύμπαν και τα οποία έφθασαν και σε εμάς εδώ στη γη, μετά από 1,3 δισεκατομμύρια χρόνια και για την ακρίβεια: στις 09:50:45 το πρωί της 14ης Σεπτεμβρίου 2015!

Η μετέπειτα ανάλυση των σημάτων έδειξε πως το βαρυτικό κύμα που ανιχνεύτηκε συμφωνούσε απόλυτα σε διαταραχές που προέρχονται από τη σύγκρουση των δύο μαύρων τρυπών. Μάλιστα, η γενική θεωρία της σχετικότητας προβλέπει ότι τα βαρυτικά κύματα τρέχουν με την ταχύτητα του φωτός. Επειδή λοιπόν οι δύο ανιχνευτές απέχουν 3.000 Km ο ένας από τον άλλο, το κύμα θα χρειαστεί περίπου δέκα χιλιοστά του δευτερολέπτου (10 ms) για να πάει από τον ένα στον άλλο ανιχνευτή. Πράγματι, το βαρυτικό κύμα ανιχνεύτηκε με διαφορά 7 ms, πράγμα που αποτελεί μια πρόσθετη επιβεβαίωση της γνησιότητας του.

Στις 15 Ιουνίου 2016, ανακοινώθηκε επίσημα ότι και δεύτερο βαρυτικό κύμα, με το όνομα GW151226, καταγράφηκε από το σύστημα LIGO στις 03:38:53 της 26ης Δεκεμβρίου 2015. Και στην περίπτωση αυτή δύο μαύρες τρύπες με μάζες 14 και 8 φορές τη μάζα του ήλιου μας συγχωνεύτηκαν σε μία νέα.

Για άλλη μια φορά λοιπόν, το πείραμα επιβεβαιώνει τον Αϊνστάιν!

Γιατί είναι τόσο σημαντική η ανίχνευση των βαρυτικών κυμάτων

• Μέχρι σήμερα η παρατήρηση του μακρινού σύμπαντος γίνεται με τη χρήση οργάνων που καταγράφουν την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, μια περιοχή της οποίας είναι το ορατό φως.

Το φως, τα κοσμικά φωτόνια δηλαδή, είναι για τους αστρονόμους οι αγγελιοφόροι που μεταφέρουν τις πληροφορίες από τον ουρανό στη γη. Τα τηλεσκόπια δέχονται το φως των μακρινών αστερών το οποίο μεταφέρει ένα πλήθος -κρυμμένων και μη - πληροφοριών: Μας πληροφορεί για τη σύσταση του αστέρα, για την ταχύτητα του σε σχέση εμάς κ.λπ. Είναι λοιπόν το φως ένα καλό εργαλείο εξέτασης του σύμπαντος. Έχει όμως και μειονεκτήματα το φως, και να μερικά:

Οι μαύρες τρύπες δεν εκπέμπουν φως γιατί έχουν τόσο ισχυρό βαρυτικό πεδίο που ακόμα και το φως δεν μπορεί να τους ξεφύγει. Έτσι δεν μπορούμε να τις δούμε.

Ούτε κάποια άστρα που ονομάζονται “άστρα νετρονίων ή πούλσαρς” μπορούν να μελετηθούν με το φως. Ο λόγος είναι ότι είναι πολύ μικροί για να ανιχνεύονται στον ουρανό ως άστρα αφού η ακτίνα τους δεν ξεπερνά τα 20 χιλιόμετρα, αν και έχουν μάζα μεγαλύτερη από τον ήλιο μας

Το φως δεν υπήρχε ανέκαθεν, αλλά 379.000 χρόνια μετά την μεγάλη έκρηξη (Big Bang) που δημιούργησε το σύμπαν. Έτσι το φως δεν μπορεί να μας μεταφέρει πληροφορίες για τα πρώτα χρόνια της ζωής του σύμπαντος. Είναι σαν να υπάρχει ένα μαύρο πέπλο που μας εμποδίζει να δούμε πιο πίσω από το χρονικό αυτό σημείο. Ίσως με τα βαρυτικά κύματα, τα οποία θα πρέπει να εκπνεμόταν από τη στιγμή της δημιουργίας του σύμπαντος και τα οποία ίσως υπάρχουν διάχυτα ακόμα στο σύμπαν, μπορούσαμε να “δούμε” τι υπάρχει πίσω από το μαύρο αυτό χρονικό πέπλο.

Με τη μελέτη των βαρυτικών κυμάτων η επιστήμη και ειδικά η κοσμολογία έχει ένα δεύτερο ισχυρό εργαλείο μελέτης του σύμπαντος το οποίο υπόσχεται να φέρει επανάσταση στις γνώσεις μας για την κοσμική εξέλιξη. Μια νέα αστρονομία γεννιέται: η αστρονομία των βαρυτικών κυμάτων.

• Με την πειραματική επιβεβαίωση των βαρυτικών κυμάτων, επιβεβαιώνεται έμμεσα και η ύπαρξη των μαύρων οπών.

• Είναι η τελευταία πρόβλεψη της Θεωρίας της Γενικής Σχετικότητας του Αϊνστάιν που δεν είχε ακόμα επιβεβαιωθεί, εξαλείφοντας και τα ελάχιστα ίχνη αμφιβολίας για το κατά πόσο η θεωρία αυτή είναι σωστή.

Στην ερευνητική ομάδα του LIGO αποφασίστηκε να απονεμηθεί στο τέλος του 2016 το βραβείο Breakthrough. Μέλος της επιτροπής για το βραβείο είναι και ο διάσημος φυσικός Στίβεν Χόκινγκ. Θεωρείται επίσης πολύ πιθανή η απονομή και του βραβείου Νομβέλ 2016 στην ίδια επιστημονική ομάδα.

Βιβλιογραφία:

1. LIGO, <https://en.wikipedia.org/wiki/LIGO>
2. Κριστοφ Γκαλφάρ “Το σύμπαν στα χέρια σας”
3. Ελένης Δεληβοριάς, “Ο Αϊνστάιν επιβεβαιώνεται ξανά: Τα βαρυτικά κύματα υπάρχουν!”
4. <http://www.ligo.org/>
5. <https://www.ligo.caltech.edu/news/ligo20160615>
6. Περισκόπιο της επιστήμης, T.410: “Βαρυτικά κύματα”
7. http://www.pourlascience.fr/ewb_pages/a/article-ondes-gravitationnelles-une-nouvelle-fenetre-sur-l-univers-36660.php

Παραπομπές:

- (1) Με δύο μόνο εξαιρέσεις, όταν το σώμα είναι τέλεια σφαιρικό ή τέλεια κυλινδρικό.
- (2) Άστρο νετρονίων χαρακτηρίζεται το υπόλειμμα του πυρήνα ενός αστέρα μικρής ή μεσαίας μάζας που απομένει μετά τον θάνατο του αστέρα αυτού. Τα άστρα νετρονίων είναι το ένα από τα τρία είδη “αστρικών πτωμάτων” (τα άλλα δύο είναι οι λευκοί νάνοι και οι μαύρες τρύπες). Ο Ήλιος μας θα μετατραπεί σε ένα λευκό νάνο σε περίπου 5 δισεκατομμύρια χρόνια.
- (3) Κοσμική ακτινοβολία μικροκυμάτων: Η

ακτινοβολία που ανακαλύφθηκε το 1965 και η οποία αποτελεί τον “απόηχο” της μεγάλης έκρηξης από την οποία δημιουργήθηκε το σύμπαν. Μια ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, μικρού μήκους κύματος, διάχυτη, που έρχεται ομοιόμορφα απ’ όλες τις διευθύνσεις του ουρανού, θερμοκρασίας -270 C. Χάρης σε αυτή μπορούσαμε να χρονολογήσουμε τη δημιουργία του σύμπαντος σε 13,7 δισεκατομμύρια έτη.

(4) Ο λόγος που χρησιμοποιήθηκαν δύο όμοιες διατάξεις και μάλιστα σε μεγάλη απόσταση η μία από την άλλη είναι ο περιορισμός του πειραματικού λάθους αφού, αν ανιχνευθεί κάποιο σήμα στη μία

διάταξη, θα πρέπει σε κλάσμα του δευτερολέπτου να καταγραφεί και στην άλλη. Επειδή μάλιστα η διάταξη είναι εξαιρετικά υπερευαίσθητη σε παρεμβολές κάθε παρεμβολή που υπάρχει στη μία διάταξη και δεν υπάρχει στην άλλη, απορρίπτεται. Τέτοιες παρεμβολές μπορεί να είναι: Μικροσεισμοί ακόμα και κάτω του 1 Ρίχτερ, καιρικά φαινόμενα, το πέρασμα ενός οχήματος από κάποια απόσταση, ακόμα και η “πίεση” που ασκεί το φως του λέιζερ πάνω στο κάτοπτρο μπορεί να δημιουργήσει “παράσιτο”!

(5) Η μεγάλη ευαισθησία της ανιχνευτικής διάταξης επιτυγχάνεται αξιοποιώντας το φαινόμενο της συμβολής του φωτός. Πρόκειται για μια εξέλιξη της

ίδια τεχνικής που χρησιμοποιήθηκε το 1887 στο περίφημο πείραμα των Michelson και Morley και με το οποίο αποδείχθηκε ότι ο “αιθέρας” δεν υπάρχει. και η ταχύτητα του φωτός είναι πάντοτε σταθερή.

(6) Αν και το φυσικό μήκος των δύο σωλήνων-βραχιόνων είναι 4Km, στην πραγματικότητα συμπεριφέρονται (έχουν δηλαδή “ενεργό μήκος”) 400 φορές μεγαλύτερο, δηλ. 1.600 Km. Αυτό επιτυγχάνεται με παλινδρόμηση των δύο ακτίνων λέιζερ 400 φορές μέσα στο κάθε σωλήνα χρησιμοποιώντας ανακλαστικά κάτοπτρα στα άκρα, πριν συναντηθούν ξανά και δώσουν τα φαινόμενα συμβολής.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΖΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι VIOLA tricolor (Βιόλα η τρίχρωμη). Ανήκει στην οικογένεια των Βιολαριωδών. Πρόκειται για τους πασίγνωστους πανσέδες (χωρίς άρωμα) που καλλιεργούνται για διάκοσμο, αλλά έχουν και θεραπευτικές ιδιότητες, ιδιαίτερα οι αυτοφυείς πανσέδες. Φύεται σε όλη την Ευρώπη, βόρειο Ασία και βόρειο Αμερική.

Αγριοπανσές

Πολλοί βοτανολόγοι υποστηρίζουν πως έχουν δημιουργηθεί υβρίδια του πανσέ από τη Viola altaica της Μικράς Ασίας, του Καυκάσου και της Δυτικής Σιβηρίας και τη Viola lutea της Βορείου Ευρώπης.

Είναι πολύ κοινό σε χέρσα χωράφια και καλλιεργούμενους αγρούς. Είναι ετήσιο φυτό, ποώδες, ύψους 10-15 εκατοστών. Το συναντούμε περισσότερο αυτοφυές παρά καλλιεργούμενο, με πολύ διαφορετικές μορφές και με άνθη κίτρινα, λευκά και με ιώδεις ραβδώσεις. Τα άνθη του έχουν 5 πέταλα με βελούδινη υφή, ποικίλα έντονα χρώματα. Συνήθως τα δύο επάνω άνθη έχουν μενεξεδί χρώμα και τα τρία κάτω κίτρινο.

Φύλλα οδοντωτά, πλατιά και λογχοειδή. Είναι φυτό ερμαφρόδιτο και επικονιάζεται με τις μέλισσες.

Οι ποικιλίες του φυτού για κήπους είναι αμετάβλητα υβρίδια που προέρχονται από διασταύρωση συγγενών ειδών και έχουν διάφορες ονομασίες. Συνήθως περιέχουν τις ίδιες ενεργείες ουσίες με τον αγριοπανσέ.

Ο πανσές αντέχει στο κρύο. Μπορεί να βρίσκεται ανθισμένος κάτω από το χιόνι. Όταν βρέχεται προστατεύει τον εαυτό του γυρίζοντας τα άνθη του έτσι ώστε να βρέχεται μόνο το κάτω μέρος των άνθους.

Ιστορικά στοιχεία

Ο πανσές ήταν γνωστός από την αρχαιότητα (κατά μια άποψη αρχαίοι Έλληνες και Ρωμαίοι γνώριζαν τον αγριοπανσέ με την ονομασία "φλοξ"). Τον χρησιμοποιούσαν στην ιατρική από τον 16ο αιώνα σε περιπτώσεις παθήσεων του δέρματος. Το βότανο στα Αγγλικά ονομάζεται heartsease (ψυχική ηρεμία) και χρησιμοποιείται στη βοτανική ιατρική της Αγγλίας εδώ και εκατονταετίες. Σε παλιά βιβλία βοτάνων συναντούμε το φυτό με την ονομασία Herba Trinitatis, γιατί συγγραφείς βοτάνων είχαν το φυτό το είχαν αφιερωμένο στην Αγία Τριάδα λόγω των τριών διαφορετικών χρωμάτων που είχε. Στη λαϊκή ιατρική το χρησιμοποιούσαν σε επιληψία, άσθμα, δερματικές ασθένειες και έκζεμα (ιδιαίτερα στο παιδικό) και πίστευαν πως ελέγχει την νυκτερινή ούρηση των παιδιών. Το θεωρούσαν επίσης παρηγορητικό για τις "πληγμένες καρδιές".

Συστατικά - χαρακτήρας

Το φυτό και η ρίζα περιέχουν σαπωνίνες, σαλικυλικό οξύ και εστέρες, ένα φλαβονικό γλυκοσίδιο (βιολακουερσετίνη), αλκαλοειδές, φυτικές χρωστικές, φυτική κόλα καθώς και μερικές άλλες

χημικές ενώσεις.

Το άνθος περιέχει κυανή βιολανίνη και ένα κουμαρινικό και δελφινιδικό ανθοκυανίδιο.

Τα άνθη έχουν χρησιμοποιηθεί για χρωστικές ουσίες (κίτρινο, πράσινο και γαλαζοπράσινο). Τα φύλλα έχουν χρησιμοποιηθεί για να φτιαχτούν χημικοί δείκτες.

Η βιόλα η τρίχρωμη είναι ένα από τα φυτά που περιέχουν κυκλοτιδές. Αυτά τα μικρά πεπτίδια έχουν αποδειχθεί χρήσιμα στην ανάπτυξη φαρμάκων στα οποία προσφέρουν υψηλή σταθερότητα. Ένα τέτοιο κυκλοτιδίδιο το vitri A περιέχει κυτταροτοξικά χαρακτηριστικά. Αυτό σημαίνει πως μελλοντικά θα μπορέσει να χρησιμοποιηθεί εναντίον του καρκίνου.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το φυτό ανθίζει από Μάρτιο μέχρι τον Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα αέρια μέρη του φυτού. Η ρίζα και οι σπόροι του φυτού δρουν ως εμετικά. Το φυτό συλλέγεται την εποχή της ανθοφορίας.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως διουρητικό, αποχρεμπτικό και καθαρτικό.

Έχει αξιόλογη θετική δράση σε δερματοπάθειες, αρθρίτιδα και διαταραχές του αναπνευστικού.

Χρησιμοποιείται εσωτερικά ή εξωτερικά ως κομπρέσα ή αλοιφή σε περιπτώσεις εκζεμάτων (ξηρά και υγρά), ψωρίασης, ακμή, έρπη, λειχήνες προσώπου και άλλα δερματικά προβλήματα που συνοδεύονται από εκκρίσεις.

Ο ποικιλόμορφος αγριοπανσές θεραπεύει τους ερεθισμούς της πάνας, το παιδικό έκζεμα και άλλα προβλήματα. Είναι εξαιρετικό για τις γαλακτικές κρούστες των βρεφών.

Η διουρητική του δράση το κάνει ωφέλιμο στην αντιμετώπιση της συχνής και οδυνηρής ούρησης.

Οι σαλκυλικικοί εστέρες και η ρουτίνη που περιέχει το φυτό έχουν αντιφλεγμονώδη δράση. Για τον λόγο αυτό ωφελεί στη θεραπεία της ποδάγρας και της ρευματοειδούς αρθρίτιδας.

Οι σαπωνίνες που περιέχονται στο φυτό έχουν αποχρεμπτικές ιδιότητες, ενώ η φυτική κόλα που περιέχει ανακουφίζει το στήθος. Ακόμη χρησιμοποιείται στη θεραπεία διαταραχών του αναπνευστικού, όπως η καταρροϊκή βρογχίτιδα και ο κοκίτης. Λόγω της υψηλής περιεκτικότητας σε ρουτίνη, χρησιμοποιείται στη πρόληψη

μωλωπισμών και σπασμάτων τριχοειδών αγγείων, για τον έλεγχο της συσσώρευσης υγρών στους ιστούς και την μείωση της αρτηριοσκλήρυνσης υποβοηθώντας έτσι την ελάττωση της υπέρτασης. Στην ομοιοπαθητική χρησιμοποιείται κατά του εκζέματος στην παιδική ηλικία και εναντίον της νυκτερινής ούρησης που συνοδεύεται από πολύ ζωηρά όνειρα. Σε έκζεμα του κρανίου με ηρησμένους αδένες. Σε πρόσωπα που θερμαίνονται και ιδρώνουν μετά το φαγητό. Σε πολλά φλέγματα του λαιμού που χειροτερεύουν στον αέρα σε δυσκολίες κατάποσης και σε έντονη μυρουδιά των ούρων (αιλουροειδή μυρουδιά).

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ο χυμός του φρέσκου φυτού ή το βάμμα. Για το έγχυμα ρίχνουμε ένα ποτήρι βραστό νερό σε ένα κουτάλι του φαγητού ξηρό βότανο και το αφήνουμε σκεπασμένο για 30 έως 60 λεπτά. Στο διάστημα αυτό το ταρακουνούμε κατά διαστήματα. Σουρώνουμε και πίνουμε μισό ποτήρι 3 φορές την ημέρα πριν το φαγητό.

Συνδυάζεται άριστα με Γάλιο, Τριφύλι και Τσουκνίδα για το έκζεμα. Μαζί με Τουσιλάγο συνδυάζεται καλά για τον κοκίτη.

Προφυλάξεις

Υπερβολική δόση του φυτού μπορεί να προκαλέσει αλλεργική φαγούρα, δυσπεψία, εμετό και διάρροια.

